

Jiho česká univerzita v českých Budějovicích

Zdravotní sociální fakulta

Specifické postavení Policie České republiky při plnění úkolů v IZS a její činnost při řešení mimořádných událostí nedosahujících intenzity krizové situace

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Bc. Pavel Kolář

Vedoucí práce: Mgr. Roman Bláha

Datum odevzdání práce: 24. května 2010

Abstract

Specific position of the Czech Republic Police during performing the tasks in the Integrated Rescue System and its activity during the treatment of extraordinary events not achieving the intensity of crisis situation

I was brought to the topic of the thesis by the present state of the Police of the Czech Republic as one of the basic components of the Integrated Rescue System, carrying the largest part of the responsibility while securing the public order and the internal safety of the state. The target of the thesis was defining the changes concerning its activity while treating extraordinary events in connection with the effectiveness of the Act No. 273/2008 Coll., of Czech Republic Police and proposing own legislative changes which would define its additional necessary powers. In the theoretical part of the thesis, the basic characterization of the Integrated Rescue System is given, the basic concepts of crisis management and legislation in the field of internal safety and public order are defined and the activity of the Czech Republic Police during the usual service performance and treatment of the extraordinary events not achieving the intensity of crisis situation in connection with taking extraordinary safety measures during large-scale social interventions in connection with the issue of extremism, terrorism and civic disorders is described. In the practical part of the thesis, the changes in the organization of the Police of the Czech Republic and in its activity during securing extraordinary safety events, particularly Order Unites and Permanent Order Unites in connection with its reform and effectiveness of the above mentioned law were described. Utilizing the results of this thesis was directed on suggesting the changes of legal regulation which could contribute to the more effective utilization of sources and means of Integrated Rescue System and protection of its employees.

The results of the thesis could be one of further sources providing summarizing information for the issue of crisis management in the Czech Republic Police with focus on performing the tasks during extraordinary events while elaborating new methodic instructions or they could be used during the teaching at the Faculty of Health and Social Studies of the South Bohemian University in České Budějovice.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma **Specifické postavení Policie České republiky při plnění úkolů v IZS a jejíinnost při řešení mimořádných událostí nedosahujících intenzity krizové situace** vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 24. května 2010

í í í í í í í í í í í

Bc. Pavel Kolařík

Podkování

Chtl bych podkovat svému vedoucímu diplomové práce panu Mgr. Romanu Bláhovi za odborné metodické vedení a pomoc při psaní této práce, za jeho cenné rady, připomínky, za vnovaný čas a trpělivost. Dále bych chtl velmi podkovat svému synovi a přítelkyni za jejich podporu a trpělivost, kterou mi vnovali po celou dobu mého studia.

OBSAH

ÚVOD	7
1. SOUČASNÝ STAV	9
1.1 Integrovaný záchranný systém	9
1.1.1 Vymezení pojmu	9
1.1.2 Složky integrovaného záchranného systému	10
1.1.3 Hasičský záchranný sbor České republiky	11
1.1.4 Zdravotnická záchranná služba	12
1.1.5 Policie České republiky	13
1.2 Krizové řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku	14
1.2.1 Vymezení pojmu	14
1.2.2 Systém krizového řízení a jeho organizace v České republice	15
1.2.3 Mimořádné události a krizové situace (9)	17
1.2.4 Bezpečnostní strategie České republiky (9)	20
1.2.5 Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek	22
1.2.6 Legislativa v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku se zaměřením na zákon o Policii ČR (9)	24
1.3 Policie České republiky, organizace a běžný výkon služby	26
1.3.1 Změny v organizaci Policie České republiky v souvislosti s její reformou (9)(19)	26
1.3.2 Běžný výkon služby Policie České republiky	31
1.3.3 Změny v činnosti Policie České republiky při řešení mimořádných událostí, v souvislosti s účinností zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	40
1.4 činnost Policie České republiky při řešení mimořádných událostí nedosahujících intenzity krizové situace	43
1.4.1 Mimořádné bezpečnostní akce	43
1.4.2 Extremismus	44
1.4.3 Terorismus	49
1.4.4 Občanské nepokoje, hromadná společenská vystoupení	53

1.4.5 Po ádkové jednotky	55
1.4.6 innost a p sobnost Po ádkových jednotek	55
2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA í	57
2.1 Cíl práce	57
2.2 Hypotéza	57
3. METODIKA í	..58
4. VÝSLEDKY í	...59
4.1 Zji-t né hlavní zm ny zákona o Policii eské republiky mající vliv na innost p i e-ení mimo ádných událostí:.....	59
4.2 Zm ny v organizaci Policie eské republiky.....	71
4.3 Zm ny organizace a innosti PJ a SPJ	72
5. DISKUZE í	...77
5.1 Navrvení vlastních legislativních zm n	78
6. ZÁV RÍ í	...83
7. SEZNAM POUFITÉ LITERATURY í í í í í í í í í í í í í	.85
8. KLÍ OVÁ SLOVA í	...88
9. P ÍLOHY í	..89

ÚVOD

Jedním z aktuálních témat v oblasti ochrany obyvatelstva je v dnešním světovém a vypjatém klimatu zajištění bezpečnosti nejen státu, ale především obyvatelstva, a to jak vnějším obranou státu, tak i zabezpečením veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu. Běžný život přináší různé mimořádné události, které ohrožují nejen nemovitosti a majetek, ale i právní jistoty a národní bezpečnost. Sociálně neřádné jevy, nové závažné formy kriminality, extremismus a mezinárodní terorismus kladou zvýšené nároky na profesní a odbornou připravenost nejen úředníků veřejné správy ale především na pracovníky Integrovaného záchranného systému. Stát, jeho orgány a složky musí občanům na vysoké odborné úrovni garantovat funkčnost systému ochrany před těmito událostmi.

K výběru tématu mě proto přivedl současný stav Policie České republiky, která prochází reformou, jako jedné ze základních složek Integrovaného záchranného systému. Právě na Policii České republiky spoívá největší díl odpovědnosti při zajištění veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu. Od počátku roku 2009 vešel v účinnost nový zákon o Policii České republiky a další právní změny, které ovlivní její činnost při řešení mimořádných událostí, zejména pak při zabezpečování mimořádných bezpečnostních akcí souvisejících s problematikou extremismu, terorismu a občanských nepokojů. Činnost související s touto problematikou je nutné neustále upravovat a přizpůsobovat aktuálnímu bezpečnostnímu stavu.

Proto je cílem této práce vyhodnocení současného stavu výše uvedené problematiky, zda je současná legislativa pro Policii České republiky dostačující a vyhovující, případně vymezit formou návrhu šedesátičlenné úpravy podmínek stanovených současnou legislativou.

Jako v každém jiném oboru je i v policejní práci velmi důležité se neustále vzdělávat a získávat co nejvíce dostupných a nových informací. Studium a následnou vhodnou aplikací nových poznatků v praxi se zvyšuje odbornost specialistů určených k vykonávání této citlivé policejní práce.

Tato práce by tedy mohla v budoucnu svoji měrou přispět, jako jeden z dalších zdrojů na šíření teoretických znalostí, k dalšímu odbornému růstu nejen pracovníků Policie České republiky ale i pracovníků ostatních subjektů podléhajících se na činnosti Integrovaného záchranného systému.

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 Integrovaný záchranný systém

1.1.1 Vymezení pojmu

Pod pojmem Integrovaný záchranný systém se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací, což znamená, že není institucí, nemá organizační strukturu apod.

Integrovaný záchranný systém je vytvořen zákonem č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému pro případ společného postupu různých subjektů při provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech.

Výše uvedený zákon vymezuje Integrovaný záchranný systém, stanoví jeho složky a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územní samosprávních celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (17).

Koordinace záchranných a likvidačních prací se realizuje víceúrovňově. Na místě, kde mimořádná událost přiměsí svými úkony (místo zásahu), koordinuje záchranné a likvidační práce velitel zásahu. Na úrovni operačních středisek a dispečinků složek Integrovaného záchranného systému zajišťuje koordinaci územní působné operační a informační středisko Integrovaného záchranného systému (zejména Hasičský záchranný sbor České republiky - viz § 5 zákona o Integrovaném záchranném systému). Z územní působné úrovně veřejné správy má právo koordinace záchranných a likvidačních prací starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo Ministerstvo vnitra České republiky (generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky).

Integrovaný záchranný systém není subjektem či institucí, ale systémem koordinace činnosti mezi jeho jednotlivými složkami.

1.1.2 Slofky integrovaného záchranného systému

Slofky Integrovaného záchranného systému se rozli–ují na *základní slofky* a *ostatní slofky*.

Základní slofky Integrovaného záchranného systému:

- Hasi ský záchranný sbor eské republiky a jednotky poříární ochrany za azené do plo–ného pokrytí jednotkami poříární ochrany,
- Policie eské republiky,
- Zdravotnická záchranná slufba.

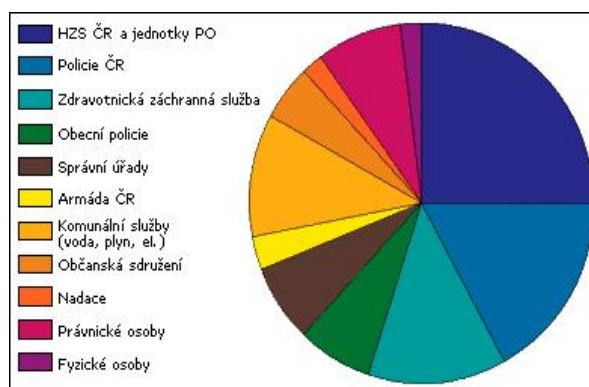
Tyto slofky zaji–ují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlá–ení vzniku mimo ádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v míst události. Za tím ú elem rozmis ují své síly a prost edky po celém území eské republiky.

Ostatní slofky Integrovaného záchranného systému:

- vy len né síly a prost edky ozbrojených sil eské republiky (Armáda eské republiky),
- ostatní ozbrojené bezpe nostní sbory (V ze ská slufba eské republiky, m stská a obecní policie apod.),
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany ve ejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné slufby,
- za ízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení ob an , která lze vyuffít k záchranným a likvida ním pracím.

V dob krizových stav se stávají ostatními složkami Integrovaného záchranného systému také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů (12).

Graf 1: Znárodnění podílu zapojení jednotlivých složek do IZS

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky

1.1.3 Hasičský záchranný sbor České republiky

Zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů byla tato základní složka Integrovaného záchranného systému zřízena jako organizační složka státu. Jejím hlavním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat újinnou pomoc při mimořádných událostech. Při plnění těchto úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech, pokud tomu nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnosti mlčenlivosti (16).

Hasičský záchranný sbor České republiky je (jak je již výše uvedeno) základní složkou Integrovaného záchranného systému, který zabezpečuje koordinovaný postup při péči o životy a majetek mimo jiné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. V praxi to znamená, že pokud zasahuje více složek Integrovaného záchranného systému, na místě v t-inou velí příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky (2).

Rozsah úkolů, které Hasičský záchranný sbor České republiky plní, je vymezen zvláštními právními předpisy, plní úkoly v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními zákony na úseku:

- požární ochrany,
- integrovaného záchranného systému,
- ochrany obyvatelstva,
- krizového řízení.

1.1.4 Zdravotnická záchranná služba

Základním právním předpisem této další základní složky Integrovaného záchranného systému je vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů, která vymezuje její úkoly, stanoví soustavu jejího řízení a pracovní podmínky. Zdravotnické záchranné služby a jejich vnitřní členění a dále stanovuje pravidla jejího řízení (14).

Koncepce Zdravotnické záchranné služby vychází z potřeby zajistit funkční provázaný systém poskytující péči o nemocní neodkladnou péči:

- na místě vzniku náhlého ohrožení života nebo zdraví,
- během přepravy postiženého jednotlivce do zdravotnického zařízení a jeho předání do odborného zařízení, které je schopno danou poruchu zdraví zvládnout.

System této služby je koncipován na principu návaznosti a doplnění možností jednotlivých úrovní poskytujících neodkladnou péči a na principu plošného pokrytí celého území České republiky do 15 minut. Tento systém je označován jako základní úroveň poskytnutí pomoci v nouzi v resortu zdravotnictví (12).

1.1.5 Policie České republiky

Police České republiky je jednou ze základních složek Integrovaného záchranného systému, neprovádí, vzhledem ke svému hlavnímu poslání, záchranné a likvidační práce. Jejím úkolem je zejména zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti dopravy k podpoře provádění záchranných a likvidačních prací. Zákon o Policii České republiky umožní podporu záchranných akcí v případě vzniku živelních pohrom a katastrof, velkých dopravních nehod a průmyslových havárií, vyvíjet zejména pořádkové a zásahové jednotky služby pořádkové policie, které jsou součástí útvarů s územně vymezenou působností. Mimo tohoto zákonného zmocnění se na příslušném území provádění záchranných prací ze složek Policie České republiky účastní zejména letecká služba a potápěčské a kynologické složky.

Vzhledem k tomu, že Police České republiky nevykonává záchranné a likvidační práce, je třeba její činnosti v plnění úkolů mimo Integrovaný záchranný systém - v bezpečnostním systému spolupráce orgánů činných v trestním řízení, ostatních bezpečnostních složek, zpravodajských služeb apod.

Obdobně při provádění bezpečnostních akcí a opatření, které nejsou koordinovány v Integrovaném záchranném systému se ostatní základní složky Integrovaného záchranného systému (Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany a Zdravotnická záchranná služba) přímo nepodílejí na realizaci policejních bezpečnostních opatření. Tyto složky zasahují při bezpečnostních akcích pouze při provádění záchranných a likvidačních prací.

Rozsah a podmínky činnosti Policie České republiky při provádění záchranných a likvidačních prací jsou upřesněny v dokumentaci *Typové činnosti složek*

Integrovaného záchranného systému při společném zásahu (dále jen typové innosti). Tyto typové innosti jsou připravovány pro jednotlivé druhy ohrožení (mimo úrodných událostí), u kterých se předpokládá provádění záchranných a likvidačních prací v rámci Integrovaného záchranného systému. Typové innosti jsou zpracovány podle § 18 vyhlásky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o n kterých podrobnostech zabezpečení Integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších změn a doplnění. Typovou innost vydává Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Součástí typové innosti je List Policie České republiky, který navazuje na postup sloffek Integrovaného záchranného systému při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimo úrodné události a působnost a pravomoci Policie České republiky dle právních předpisů a interních pokynů. Zpracování návrhu typových inností policie je upraveno mezi gestorem dokumentace Integrovaného záchranného systému (generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky) a zástupci Policie České republiky.

Policie České republiky plánuje zabezpečení plnění své úlohy jako sloffky Integrovaného záchranného systému z hlediska souborného plnění dalších úkol policie, vybavení ochrannými prostředky a další logistickou podporou z vlastních prostředků a z prostředků ostatních sloffek Integrovaného záchranného systému. V rámci působnosti územních samosprávných celků (obcí a krajů) může být z jejich prostředků Policie České republiky podporována stejně jako ostatní sloffky Integrovaného záchranného systému (9).

1.2 Krizové řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

1.2.1 Vymezení pojmu

Krizové řízení je dle Terminologického slovníku pojmů z oblasti krizového řízení (13) definováno jako ucelený soubor postupů, metod a opatření, které v čn

příslušné orgány uplívají p i p íprav na íinnost v krizových situacích a k minimalizaci moflných zdroj krizových situací a jejich –kodlivých následk nebo také jako souhrn ídících íností v cn p íslušných orgán zam ených na analýzu a vyhodnocení bezpe nostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu íností provád ných v souvislosti s e–ením krizové situace (18).

1.2.2 Systém krizového ízení a jeho organizace v eské republice

Krizové ízení je v podmínkách bezpe nostní politiky eské republiky pojato jako souhrn ídících íností v cn p íslušných orgán (orgán krizového ízení) zam ených na:

- analýzu a vyhodnocení bezpe nostních rizik,
- plánování,
- organizování,
- realizaci,
- kontrolu íností provád ných v souvislosti s e–ením krizové situace (11).

Systém krizového ízení v rámci eské republiky p edstavuje soustavu orgán a organizací a jejich vzájemných vazeb.

Bezpe nostní systém státu zabezpe uje jeho základní funkce jak p i b flné kařdodenní ínosti ve ejné správě a jejich výkonných sloftek, tak i b hem mimo ádných událostí, které mohou p er st afl do krizových situací, p i kterých se vyhla–ují krizové stavy.

Systém krizového ízení v eské republice vychází ze skute nosti, fle ochrana spole enských hodnot je základní povinností státu, a je zaloffen na zákony vymezené odpov dností orgán státní správě a samosprávě za p ípravu a vyufflití v–ech prost edk a moflností k odvrácení následk krizových situací. Schopnosti a zaji–t ná úrove p ípravenosti t chto orgán na p ípadnou mimo ádnou událost ovliv uje nezbytnost klasifikovat tuto mimo ádnou situaci jako krizovou a uvést v flivot plánovaná krizová opat ení (9).

V České republice se májí ochranu obyvatelstva v gesci slofky Integrovaného záchranného systému, kdy nejv t-í podíl na této innosti je delegován na Hasi ský záchranný sbor České republiky, což je odli-né od ostatních evropských stát , kde je organizace civilní ochrany zabezpe ována pouze jednou nebo men-ím po tem organizací, n kde pouze armádou.

Krizový zákon v návaznosti na ústavní zákon o bezpe nosti České republiky vymezuje v oblasti krizových situací, které nesouvisejí se zaji- ováním obrany České republiky (tzv. nevojenské krizové situace) postavení a p sobnost *orgán krizového ízení*. Mezi tyto orgány zahrnuje:

- vládu,
- ministerstva a jiné správní ú ady,
- Českou národní banku,
- orgány kraje a ostatní orgány s územní p sobností,
- orgány obce.

V rámci ministerstev krizový zákon upravuje specifické postavení Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví České republiky, Ministerstva dopravy České republiky a Ministerstva informatiky České republiky. Ministerstvo vnitra koordinuje p ípravu na krizové stavy a jejich e-ení, v etn e-ení rozpor v oblasti krizového ízení. V návaznosti na d ležitou ges ní innost tohoto resortu vykonává podle organiza ního ádu Ministerstva vnitra obecnou koordina ní úlohu v í orgán m krizového ízení Hasi ského záchranného sboru České republiky a v oblasti vnit ní bezpe nosti a ve ejného po ádku úsek 1. nám stka ministra vnitra a Policie České republiky.

V souvislosti se samosprávným postavením kraj a obcí krizový zákon stanoví, že p sobnosti stanovené krizovým zákonem krajskému ú adu, hejtmanovi, obecnímu ú adu a starostovi obce a obce s roz-í enou p sobností jsou výkonem státní správy v p enesené p sobnosti. V tomto sm ru je pak nezbytné zabezpe ít ze strany státní

správy jednotnost postup a opatření systému krizového řízení v systému centrálního řízení.

Vedle orgánů krizového řízení patří do systému krizového řízení významné subjekty jako prezident republiky a Parlament, které se podílejí na krizovém řízení zejména v oblasti koordinací, legislativní a kontrolní. Parlament vedle vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu může za tento stav projednat vládní návrhy zákonů ve zkráceném jednání (prezident nemá právo za tento stav takto přijaté zákony vracet). Poslanecká sněmovna může zrušit vládou vyhlášený nouzový stav. Po dobu rozpuštění Poslanecké sněmovny rozhoduje Senát o těch kterých krizových opatřeních (krizové stavy, ústavní eské republiky v cizích obranných systémech, vysílání ozbrojených sil eské republiky a pobyt cizích sil na území eské republiky). Konkrétní postupy upravují jednací řády Poslanecké sněmovny (zákon č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů) a Senátu (zákon č. 107/1999 Sb. o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů) (3).

Krizový zákon a jeho prováděcí předpisy o řízení vlády č. 462/2000 Sb., pak upravují činnost bezpečnostních rad a krizových štábů.

Vyhlášení krizové stavy lze pouze na základě následující legislativní úpravy:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., (Ústava eské republiky), čl. 43 odst. 1,
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti, čl. 2, 5, 6 a 7.

1.2.3 Mimořádné události a krizové situace (9)

Podle § 2 písm. b) zákona o Integrovaném záchranném systému, je **mimořádnou událostí** *–kodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností loďstva, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (17).*

Obdobn jsou podle dal-ích zákon realizována mimo ádná opat ení k e-ení dal-ích specifických *mimo ádných událostí nebo mimo ádných situací* (nap . dle zákona o Policii eské republiky, zákona o vodách, zákona o ochran ve ejného zdraví atd.).

Naproti tomu *krizová situace* je definována v § 2 písm. b) krizového zákona, kde se stanoví, že **krizovou situací je mimo ádná událost, p i nífl je vyhlá-en stav nebezpe í, nouzový stav nebo stav ohrofení státu** (18).

Krizové situace nelze spojovat pouze s pojetím mimo ádné události uvedeným v § 2 zákona o Integrovaném záchranném systému (viz vý-e). Proto mohou být krizové stavy vyhlá-ovány i z jiných d vod nefl uvádí zákon o Integrovaném záchranném systému (nap . p i ohrofení vnit ní bezpe nosti, svrchovanosti státu, majetkových hodnot, p i ropné nouzi atd.).

Rozdíl mezi ob ma vý-e popsanými jevy je v tom, jakou innost musí zodpov dné orgány vyvíjet k jejich zvládnutí. Zatímco mimo ádná událost je zvládnutelná pomocí mimo ádných opat ení v rámci standardní úrovn innosti t chto orgán , p i e-ení krizové situace je nutno sáhnout k pouflití krizových opat ení.

Mimo ádná opat ení umofl ující omezení n kterých práv a svobod v zájmu ochrany významných společ enských hodnot uvádí ada zákon z oblasti obrany státu a ochrany obyvatelstva, zákonosti a bezpe nosti, flivotního prost edí, hospodá ských inností apod. Stát sou asn chrání vedle vnit ní bezpe nosti eské republiky i své zájmy v zahrani í, v etn zaji-t ní ochrany zastupitelských ú ad eské republiky, len diplomatického sboru a dal-ích ob an eské republiky, zejména v p ípad hrozby mimo ádné události v zahrani í nebo po jejím vzniku.

Krizová opat ení provád ná podle krizového zákona pak ásto znamenají závafln j-í zásah do práv a svobod.

Mimo ádné události je mo flno charakterizovat z hlediska jejich závaflnosti a zp sobu jejich e-ení ve 3 základních úrovních:

- *mimo ádné události místního charakteru*, které neohroflují v t-í po et osob ani dal-í významné společ enské a materiální hodnoty (nap . malé povodn , havárie dopravních prost edk , po fláry, místní kriminalita, b flné ch ipkové epidemie,

mezilidské konflikty místního charakteru apod.). Opatření proti dopadům těchto událostí jsou zejména v pravomoci místních orgánů veřejné správy a příslušných místních bezpečnostních a záchranných složek.

- *závažné mimořádné události*, jejich řešení je v působnosti velkého počtu subjektů veřejné správy, provozovatelů nebezpečných činností apod. a je upraveno v řadě specifických zákonů. Rovněž příprava a realizace mnohdy mimořádných opatření je obsahem řady zákonů (např. zákon o Policii České republiky, atomový zákon, trestní zákon, zákon o vodách, zákony o Hasičském záchranném sboru a o Integrovaném záchranném systému, zákon o ochraně veřejného zdraví atd.). V návaznosti na tyto právní předpisy uplatňují orgány veřejné správy své mimořádné pravomoci a pomocí svých organizačních a výkonných složek zabezpečí vhodnou regulaci, bezpečnostní a záchrannou činnost, kontrolu, včetně uplatnění sankcí apod. Příprava vhodných mimořádných opatření a zabezpečení spolupráce jednotlivých úřadů, výkonných složek a osob se na teritoriu provádí zejména v havarijních plánech územních orgánů krizového řízení.
- *nejzávažnější mimořádné události*, kterých řešení nepostačí výše uvedené prostředky a mimořádná opatření. Proto je pro zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrany jejích demokratických základů a ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot nutno zavést krizové postupy a vyhlásit krizová opatření, včetně nezbytného zásahu do práv a svobod právnických a fyzických osob. Krizová opatření vzhledem ke svému použití při řešení nejzávažnějších ohrožení v tísni zasahují do práv a svobod významněji nežli mimořádná opatření uvedená ve 2. odstavci. Vyhlášením příslušného *krizového stavu* hejtman, vláda nebo Parlament zavádí ze zákonů uvedených dříve na určitou dobu a pro určité území krizová opatření, ve kterých zejména uvedou, která práva a svobody omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Postupy a krizová opatření se připravují pomocí krizových plánů a provádějí formou cvičení.

1.2.4 Bezpečnostní strategie České republiky (9)

Bezpečnostní strategie státu charakterizuje bezpečnostní politiku jako souhrn opatření a kroků za účelem prevence a eliminace hrozeb a z nich vyplývajících rizik s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů a státu.

Bezpečnostní politiku státu je třeba chápat jakoinnost při definování základních státních zájmů a cílů (a prostředků k jejich dosažení) v oblasti zajištění bezpečnosti. Slouží k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, inosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a životů občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních (bezpečnostních) závazků.

Bezpečnostní politika se provádí pomocí zahraniční, obranné a hospodářské politiky a politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti, které jsou rovnocenné a navzájem provázané. Při zajištění bezpečnosti je důležitá aktivní a preventivní působení v celém spektru bezpečnostní politiky. Především jde o prohlubování mezinárodní spolupráce a účast České republiky ve spojeneckých aliancích, zapojování občanského sektoru do důležitých aktivit při zajištění bezpečnosti, ale nutná také o vytváření podmínek pro uvalení konání občanů České republiky. Teroristické útoky a protiteroristické úsilí potvrzují, že vnitřní a vnější bezpečnost je v dnešním otevřeném a vzájemně provázaném světě nutno zajišťovat na základě komplexního přístupu.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních pilířů:

- zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu,
- obranná politika,
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- politika ve veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.

Výkladový slovník krizového řízení a obrany státu, který byl zpracován ústředními správními úřady a vydán Ministerstvem vnitra v roce 2004, k pojmu bezpečnost uvádí, že *bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten s nimi spolupracovat* (15).

V souvislosti s pojmem bezpečnost je třeba definovat i pojmy riziko a hrozba a riziko, resp. jejich vzájemný vztah.

Rizikem se rozumí to, co stát podstupuje, aby jeho snaha redukovat hrozby nepřekročila únosnou míru. Pro stanovení rizik (míry rizika) je nezbytné analyzovat a kvantifikovat hrozby z hlediska možných dopadů na chráněný zájem o pravděpodobnost a rozsah ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společenských vztahů, suverenity atd.

Hrozbou se rozumí objektivní skutečnost, která může znamenat negativní dopad pro chráněný zájem v daném prostředí (ohrožení) omezeném územím, ve vymezeném období apod. Hrozbou lze čelit protiopatřeními, která však mohou být velice nákladná, a přitom zpravidla ne stoprocentně účinná. S ohledem na konkrétní objekt i chráněný zájem (jeho důležitost, polohu v centru nebo na periferii země atd.) bývá odstupována intenzita opatření.

První bezpečnostní strategii České republiky schválila vláda jako základní koncepční dokument bezpečnostní politiky státu dne 17. února 1999. Tento základní koncepční dokument vlády České republiky specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy České republiky a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb České republiky i naplňování její bezpečnostní politiky (15).

1.2.5 Vnitní bezpečnost a veřejný pořádek

V návaznosti na platné právní předpisy v České republice a působnost ústředních orgánů státní správy lze dovodit, že bezpečnost státu vykazuje svůj vnitřní a vnitřní rozměr.

- *vnitřní bezpečnost státu* se rozumí zajištění územní celistvosti, vnitřní svrchovanosti a nezávislosti státu, nedotknutelnosti jeho státních hranic a ochrana jeho zastupitelských úřadů, členů diplomatického sboru a dalších osob (zejména v případě hrozby mimořádné události v zahraničí nebo po jejím vzniku),
- *vnitřní bezpečnost státu* pak v širším významu znamená zachování a zajištění vnitřních funkcí státu, ochranu jeho demokratických základů, ochranu vnitřního pořádku, bezpečnosti a zákonnosti, ochranu životů a zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí před hrozbami majícími původ na území státu.

Výše uvedený výkladový slovník rovněž rozlišuje vnitřní a vnitřní rozměr bezpečnosti, a to následovně :

- *vnitřní bezpečnost státu* je stav, kdy jsou na nejnižší možné míře eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodně politických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy;
- *vnitřní bezpečnost státu* je stav, kdy jsou na nejnižší možné míře eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k nim ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem

a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů a kterými stanoví a prosazuje normy morálky a společenského v domění (15).

Vzhledem ke skutečnosti, že pojem vnitřní bezpečnost není v legislativě České republiky přesně definován, je pak v praxi užíván v různém významu (v návaznosti na různé pojetí nadávaného pojmu bezpečnost):

- v *širším významu*, kdy nadávaný pojem bezpečnost je odvozen z čl. 2 a čl. 3 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Pak pojem vnitřní bezpečnost odlišujeme od pojmu vnější bezpečnost z hlediska území, ke kterému se vztahuje (na nebo mimo území České republiky). V tomto pojetí je vnitřní bezpečnost definována tím, že rizika (hrozby) mají svůj původ a působí na území státu a naopak vnější bezpečnost je charakterizována zejména svým vnějším původem a úmyslným vznikem (vojenské napadení, ultimáta, migrace, embarga apod.). Z toho pak vyplývá, že takto pojatá vnitřní bezpečnost obsahuje vedle ohrožení zákonitosti a veřejného pořádku i například ochranu obyvatelstva v etnických záchranných a likvidačních pracích a humanitární pomoci, ochranu ekonomiky před vnitřními riziky, ochranu kritické infrastruktury, ekologii, jadernou bezpečnost, bezpečnost v dopravě apod.,
- v *úzkém významu*, kdy vnitřní bezpečnost vychází z nadávaného pojmu bezpečnost uvedeném například vymezení působnosti Ministerstva vnitra v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy a dále v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Pak je pojem vnitřní bezpečnost vázán na pojem veřejný (vnitřní) pořádek (viz §10 odst. 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení) a vztahuje se zejména k působnosti Policie České republiky (Ministerstva vnitra) a dalších ozbrojených bezpečnostních sborů.

Případem, kdy je pojem *vnitní bezpečnost* (v tuzemské společnosti s pojmem *švejský po ádekõ*) používán v užším významu je provádění bezpečnostních akcí Policie České republiky podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, například policejní opatření zajišťující bezpečnost při významných sportovních, kulturních i politických akcích typu mistrovství světa v ledním hokeji, zasedání Mezinárodního nového fondu, Summit NATO 2002 v Praze apod. Oddělení jsou pak v gesci Hasičského záchranného sboru České republiky a Zdravotnické záchranné služby plánována opatření.

Na úseku *vnitní bezpečnosti* plní úkoly spojené s ochranou zákonitosti zejména Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti České republiky ale i další subjekty. Konkrétní úkoly spojené s bojem proti terorismu, organizovanému zločinu, extremismu, ale i jiným negativním jevům (například korupci) plní nejen všechna ministerstva a ústřední orgány státní správy, ale i mnohé další subjekty. To platí například o zpravodajských službách, orgánech krajských a obecních samospráv, množství nestátních organizací, akademické obci a dalších specializovaných subjektech v soukromém sektoru. Svůj díl odpovědnosti nese každý občan státu.

1.2.6 Legislativa v oblasti vnitní bezpečnosti a veřejného pořádku se zaměřením na zákon o Policii ČR (9)

Základními právními předpisy, ze kterých je v oblasti vnitní bezpečnosti a veřejného pořádku nutno vycházet jsou *ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky* a *ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod* jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské federativní republiky.

Případy v oblasti charakterizované pojmem *švejský po ádekõ* a *švnitní bezpečnost* upravují zejména následující právní předpisy:

- *ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky*, který stanoví

odpovědnost státu a všech dalších subjektů za zajištění bezpečnosti České republiky; jmenovitě uvádí, že bezpečnost České republiky zajišťují mimo jiné i ozbrojené bezpečnostní sbory,

- *zákon České národní rady . 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (dále jen škrkempen ní zákoně)* - stanoví, že Ministerstvo vnitra je mimo jiné ústředním orgánem státní správy pro veřejný pořádek a další vnitřní pořádku a bezpečnosti a dále pro krizové řízení,
- *zákon . 240/2000 Sb. o krizovém řízení a změnách některých zákonů (dále jen škrkemzený zákoně)*, který vedle obecné odpovědnosti orgánů krizového řízení a dalších subjektů stanovuje i specifickou odpovědnost Ministerstva vnitra, koordinaci příprav na krizové stavy a jejich řešení. Novela krizového zákona doplnila v § 10 působnost Ministerstva vnitra a Policie České republiky v oblasti odpovědnosti za vnitřní bezpečnost a pořádek,
- *zákon . 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změnách některých zákonů* v rámci úpravy spolupráce a podpory činnosti složek Integrovaného záchranného systému vymezuje postavení Policie České republiky jako jeho základní složku. Dále umožňuje, aby velící policista byl velitelem zásahu, pokud zasahující síly Policie České republiky provádějí v místě zásahu přeplující činnost,
- *zákon . 273/2008 Sb., o Policii České republiky* zřizuje Policii České republiky jako ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky a rozpracovává působnost Ministerstva vnitra v oblasti bezpečnosti tím, že stanoví působnost, pravomoci a úkoly Policie České republiky v jednotlivých částech zejména podrobně upravuje:
 - úkoly Policie České republiky,
 - organizaci a řízení Policie České republiky,
 - povinnosti a oprávnění policisty,
 - uřívání policejních cel,
 - použití donucovacích prostředků a zbraní,

- zásahové jednotky Policie České republiky,
- zpracování informací a osobních údaj Policií České republiky,
- povolávání voják k plnění úkol Policie České republiky,
- náhrada –kody,
- vztahy Policie České republiky k zahraničí,
- povinnost mlčenlivosti.

Tento zákon nahradil původně zastaralý právní předpis a to zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.

Pro Policii České republiky je stávajícím právním předpisem interní akt:

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 o zajištění vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti, který sjednocuje postup při provádění opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti.

1.3 Policie České republiky, organizace a běžný výkon služby

1.3.1 Změny v organizaci Policie České republiky v souvislosti s její reformou (9)(19)

V oblasti bezpečnosti je podle kompetenčního zákona Ministerstvo vnitra ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro:

- veřejný pořádek a další věci vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu,
- jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu a evidenci obyvatel,
- sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem,

- zbraně a strelivo,
- pořídní ochranu,
- cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků,
- státní hranice, jejich vyměňování, udržování a vedení dokumentárního díla,
- veřejné sbírky,
- krizové řízení (nesouvisející se zabezpečením obrany),
- civilní nouzové plánování,
- ochranu obyvatelstva,
- integrovaný záchranný systém.

Ministerstvo vnitra zabezpečuje komunikační síť pro Policii České republiky, složky Integrovaného záchranného systému a územní orgány státní správy a dále zabezpečuje spolupráci v rámci mezinárodních organizací Interpol a Europol.

Zabezpečuje plnění úkolů v oblasti vnitřní bezpečnosti vedle působnosti stanovené v právních předpisech i v návaznosti na právní novelizovanou Bezpečnostní strategii České republiky (viz aktuální úkoly na úseku terorismu, mezinárodního organizovaného zločinu, proliferace zbraní hromadného ničení, korupce, fiktivních pohrom a dalších hrozeb a rizik). Prostřednictvím příslušných složek jiných v oblasti vnitřní bezpečnosti Ministerstvo vnitra právní analyzuje situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky, identifikuje hrozby, posuzuje rizika a iniciuje návrhy na jejich účinnou eliminaci.

Ministerstvo vnitra však zejména odpovídá za *vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek* a přitom určuje a kontroluje postupy Policie České republiky. V souladu se zákonem o Policii České republiky hovoříme o Policii České republiky jako o jednotném ozbrojeném bezpečnostním sboru České republiky, který slouží ve veřejnosti, plní úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti a jiné úkoly v rozsahu a způsobem definovaným právním rámcem. Stejně tak plní úkoly ve své veřejné působnosti, k jejichž splnění se Česká republika zavázala příslušnými mezinárodními smluvními akty.

Podle § 5 tohoto zákona je Policie České republiky podřízena Ministerstvu vnitra a policejní prezident odpovídá za činnost Policie České republiky ministři

vnitřní. Ministr vnitra jmenuje a odvolává policejního prezidenta se souhlasem vlády. Policejní prezident stojí v čele Policejního prezidia ČR, které řídí činnost Policie České republiky v rozsahu stanoveném zákonem o Policii České republiky. Policejní prezidium a útvary policie s celostátní působností se při nakládání s majetkem České republiky a v právních vztazích považují za součást organizační složky státu a ústřední jednotky ministerstva, tak zní § 7. Útvary policie zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta.

Popis struktury Policie České republiky:

a) podle organizačního členění:

- Policejní prezidium České republiky - jeho rolí je základní koordinace a řízení policejních aktivit ve smyslu plnění úkolů v oblasti udržování veřejného pořádku a bezpečnosti,
- útvary s celorepublikovou působností (například útvar rychlého nasazení, útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování, útvar zvláštních činností, služba cizinecké policie atd.),
- útvary s územně vymezenou působností (krajská ředitelství Policie České republiky, ředitelství hlavního města Prahy, územní odbory).

b) podle věcného zaměření činnosti:

- vnější služba,
- služba kriminální policie a vyšetřování,
- služba dopravní policie,
- služba správních činností,
- ochranná služba,
- služba cizinecké policie,
- útvar rychlého nasazení,
- letecká služba.

Územní členění výše uvedených služeb policie není jednotné. Některé služby policie jsou organizovány jako útvary s celorepublikovou působností a součástí mají podřízené útvary na území krajů a některé působí pouze jako útvary s celorepublikovou působností (např. ochranná služba, útvar rychlého nasazení). To znamená, že útvary některých služeb, které jsou dislokovány na území krajů nejsou podřízeny ředitelům Policie České republiky krajských ředitelství.

Od 1.1.2009 došlo v rámci reformy Policie České republiky k 1. zásadní změně v její organizaci u útvarů s územně vymezenou působností.

Byla zrušena bývalá Okresní ředitelství a místo nich vznikly *Územní odbory*. Na území bývalých Okresních ředitelství jsou nyní dva Územní odbory:

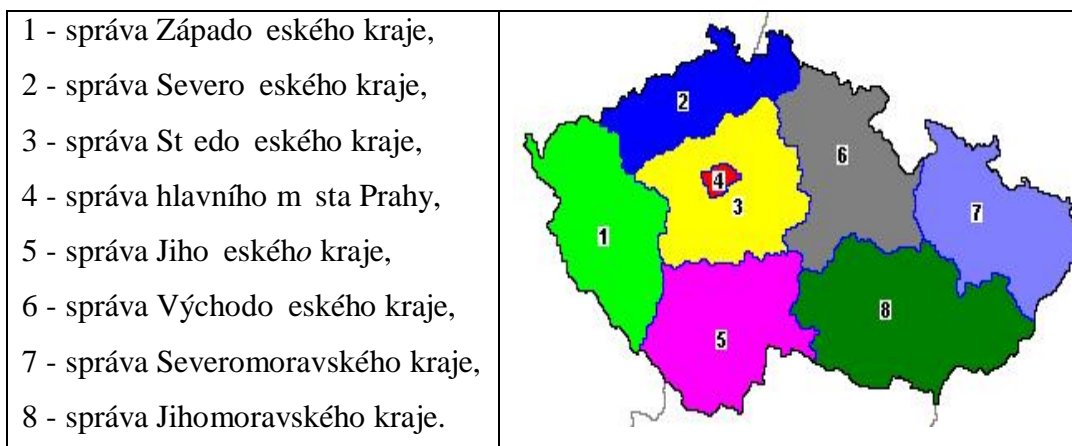
- Územní odbor vnější služby,
- Územní odbor služby kriminální policie a vyšetřování.

Od 1.1.2010 došlo v rámci reformy Policie České republiky k 2. zásadní změně v její organizaci u útvarů s územně vymezenou působností.

Byly zrušeny dosavadní Správy krajů (krajské správy), kdy z teritoriálního hlediska byla Policie České republiky rozdělena na 8 územních útvarů :

- správa Západočeského kraje,
- správa Severočeského kraje,
- správa Středočeského kraje,
- správa hlavního města Prahy,
- správa Jihočeského kraje,
- správa Východočeského kraje,
- správa Severomoravského kraje,
- správa Jihomoravského kraje.

Graf 2: Bývalé uspořádání Krajských správ Policie České republiky

Zdroj: Policie České republiky

a bylo nov z ízeno 14 Krajských editelství Policie České republiky:

- krajské editelství policie Plze ského kraje,
- krajské editelství policie Karlovarského kraje,
- krajské editelství policie Ústeckého kraje,
- krajské editelství policie Libereckého kraje,
- krajské editelství policie St edo českého kraje,
- krajské editelství policie hlavního m sta Prahy,
- krajské editelství policie Pardubického kraje,
- krajské editelství policie Královéhradeckého kraje,
- krajské editelství policie Jiho českého kraje,
- krajské editelství policie kraje Vyso ina,
- krajské editelství policie Jihomoravského kraje,
- krajské editelství policie Zlínského kraje,
- krajské editelství policie Olomouckého kraje,
- krajské editelství policie Moravskoslezského kraje.

Graf 3: Nové uspořádání Krajských úřadů Policie České republiky

Zdroj: Policie České republiky

Nové uspořádání útvarů Policie České republiky s územně vymezenou působností v současné době odpovídá územní působnosti vyšších územních samosprávných celků.

1.3.2 B Hlavní výkon služby Policie České republiky

Základem činnosti Policie České republiky je:

- ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, zejména zákonosti, státu, ústavních základů a institucí, zabezpečení nerušeného výkonu funkce všech orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní,
- ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti, jakosti i právnických osob,

- ochrana majetku, a to bez rozdílu jeho vlastník .

V b říném výkonu slufby plní Policie eské republiky zejména tyto úkoly:

- chrání bezpečnost osob a majetku,
- spolupobí p i zajiřování ve ejného pořádku, a byl-li poruřen, iní opatření k jeho obnovení,
- vede boj proti terorismu,
- odhaluje trestné iny a zajiřuje jejich pachatele,
- koná vyšetřování o trestných inech,
- zajiřuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu (Schengenský prostor),
- zajiřuje ochranu ústavních initel eské republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je p i jejich pobytu na území eské republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod,
- zajiřuje ochranu zastupitelských úad , ochranu sídelních objekt Parlamentu, pokud zákon nestanoví jinak, prezidenta republiky, Ústavního soudu, Ministerstva zahrani ních v cí eské republiky, Ministerstva vnitra a dal-ích objekt zvlá-tního významu pro vnit ní pořádek a bezpečnost, které ur í vláda na návrh ministra vnitra; rovn ři zajiřuje ochranu objekt , pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je eská republika vázána,
- dohlíří na bezpečnost a plynulost silni ního provozu a spolupobí p i jeho řízení,
- odhaluje p estupky,
- projednává p estupky, pokud tak stanoví zvlá-tní zákon (§ 52 písm. b) zákona . 200/1990 Sb. o p estupcích),
- vede evidence a statistiky potřebné pro pln ní svých úkol ,
- vyhledá-uje celostátní pátrání; p itom je oprávn ěna zve ejovat údaje nezbytné k identifikaci hledaných osob,
- na základ ě vyrozum ění orgány V ze ské slufby eské republiky provádí úkony související s bezprost edním pronásledováním osob, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odn ětí svobody,

- zadrfluje sv ěnce s na ízenou ústavní nebo uloflenou ochrannou výchovou, kte í jsou na út ku, a spolup sobí p i jejich vyhledávání,
- zaji– uje pohotovostní ochranu jaderných za ízení, která ur í vláda, a podílí se na fyzické ochran ě jaderného materiálu p i jeho p eprav ě podle zvlá–tního zákona - zákon . 18/1997 Sb., o mírovém vyuřívání jaderné energie a ionizujícího zá ení (atomový zákon).

Sluřba kriminální policie a vy–et ování v rámci své p sobnosti odpovídá zejména za pln ění úkol ě v oblasti odhalování vymezené trestné ěinnosti a za výkon specializovaných kriminalistických a operativn ě pátracích ěinností, pln ěí zejména tyto úkoly:

- prov ě uje, vy–et uje a provádí úkoly policejního orgánu k objasn ění skute ností nasv ěd ujících tomu, ěle byl spáchán trestný ěin, a ke zji–t ění jeho pachatele v rozsahu stanoveném zvlá–tním právním p edpisem (zákon . 141/1961 Sb., trestní řád),
- podílí se na odhalování závařné organizované trestné ěinnosti v oblasti obecné a hospodá řké kriminality; v rámci této ěinnosti získává, vyhodnocuje a operativn ě rozpracovává poznatky k trestné ěinnosti a trestn ě stíhá její pachatele,
- podílí se na organizování a ízení specializovaných pracovních tým ě p i objas ování závařných trestných ěin a trestných ěin páchaných v sériích,
- řídí a organizuje pln ění úkol ě na úseku pátrání po osobách a v cech,
- spolupracuje p i ě ení konkrétních p ípad ě trestné ěinnosti ve vymezeném rozsahu s orgány policie sousedních stát ě,
- vede a p i vlastní ěinnosti vyuřívá ur ěné evidence, statistiky a databáze,
- zaji– uje informa ění servis a p enosy dat provozovaných v krajském a celorepublikovém informa ěním systému.

Vn ě í sluřba (bývalá Sluřba po řádkové policie) v sou asnosti sdruřuje ve–keré

uniformované složky Policie České republiky, zabezpečuje oblast veřejného pořádku a bezpečnosti a plní zejména tyto úkoly:

- provádí ochranu veřejného pořádku,
- působí v oblasti odhalování kriminality,
- působí v právní trestním řízení a řešeních trestných činů,
- provádí dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, v tomto směru spolupracuje se službou dopravní policie,
- přijímá, eviduje a prošetřuje oznámení od občanů a organizací,
- provádí výkon hlídkové a obchůzkové služby,
- provádí výkon služby na vodních tocích a vodních nádržích v etn potápěčských pracích,
- plní úkoly na úseku služební kynologie o výcvik psů, zajištění místa činu, pátrání po pachových stopách a práce související s činnostmi pachového stadiiska,
- plní specifické úkoly na úseku železniční přepravy,
- provádí doprovody dleřitých a určených spojů osobní dopravy na železnici,
- při odhalování a dokumentování trestných činností spolupracuje se službou kriminální policie a vyšetřování,
- spolupracuje se službou cizinecké policie v oblasti zjištění nezákonné migrace cizinců, nezákonného zaměstnávání, ubytování, páchaní trestných činností cizinci apod.

Poádkové jednotky jsou jedny z nejdleřitějších útvarů při zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti. Jejich charakteristika, činnost a působnost bude dále popsána v další části této práce pod body 1.4.5 a 1.4.6.

Zásahové jednotky jsou organizovány jak na centrální úrovni (útvar rychlého nasazení při Policejním prezídiu České republiky) tak v rámci Krajských ředitelství. Zákroky zásahových jednotek služby pořádkové policie a zásahové jednotky rychlého nasazení se provádějí pod jednotným velením. Tyto jednotky provádějí služební zákroky proti teroristům, únosům osob a dopravních prostředkům, nebezpečným

pachatel m organizované trestné innosti a pachatel m zvlá- závažných úmyslných trestných in , zejména p i jejich zadržení.

Zásahové jednotky plní dále úkoly p i:

- ochran nebo obnovení ve ejného po ádku, jakof i k obnovení po ádku v místech, kde se vykonává vazba nebo trest odn tí svobody,
- záchranných akcích, zejména p i vzniku flivelních pohrom a katastrof, velkých dopravních nehod a pr myslových havárií, a to v rozsahu, který je limitován technickým vybavením a vycvi eností zásahové jednotky,
- zaji- ování pohotovostní ochrany jaderných za ízení, ur ených vládou, jsou-li z ízeny v míst jejich dislokace.

Zásahové jednotky lze poufít k posílení p ímého výkonu slufby Policie eské republiky za p edpokladu, že nebude ohroženo pln ní jejich úkol .

Slufba dopravní policie odpovídá za pln ní úkol v oblasti dohledu nad bezpečností a plynulostí silni ního provozu, p i emfl zejména:

- provádí výkon dozoru nad silni ním provozem,
- provádí -et ení podle zvlá-tního právního p edpisu (zák. . 200/1990 Sb., o p estupcích),
- projednává dopravní p estupky v blokovém ízení,
- plní úkoly na úseku dopravního inženýrství,
- provádí dokumentaci a evidenci dopravních p estupk a dopravních nehod,
- zabezpe uje doprovody,
- plní úkoly státní správy ve vymezeném rozsahu,
- zabezpe uje pln ní úkol dální ních odd lení policie.

Slufba správních inností odpovídá za pln ní úkol státní správy na úseku st elných zbraní a st eliva, výbu- nin a omamných a psychotropních látek podle

zvláštního právního předpisu (zákon č. 119/2002 Sb. o zbraních, zákon č. 200/1990 Sb. o postupech).

Služba cizinecké policie plní tyto úkoly:

- zajišťuje výkon státní správy a provádí eskortu cizinců,
- spolupracuje s ostatními útvary Policie České republiky orgány státní správy a samosprávy při kontrole dodržování pobytového režimu cizinců a provádí pátrání se zaměřením na kontrolu ubytovacích zařízení,
- provádí v rámci své územní působnosti prvotní úkony při řešení jím zjištěné trestné činnosti cizinců, které se dopustili na teritoriu, a odhaluje, prošetřuje, oznamuje a řeší postupy dle zvláštního právního předpisu,
- koná trestní řízení ve vymezeném rozsahu zejména o trestných činech máj výkonu úředního rozhodnutí, padělánj a pozměňování veřejné listiny a přitom spolupracuje s útvary policie,
- zabráňuje nedovolenému překročení státních hranic osobami a dopravními prostředky, odhaluje a řeší případy, kdy k nedovolenému překročení došlo,
- provádí opatření k osobám a věcem, odhaluje, prošetřuje, oznamuje a řeší postupy spáchané zejména v souvislosti s překročením hranic,
- ve vymezeném rozsahu plní úkoly na úseku pátrání po osobách a věcech a plní úkoly v trestním řízení,
- zajišťuje plnění úkolů vyplývajících z dohod se sousedními státy na úseku předávání a přebírání osob, rozhoduje o správním vyhoštění cizinců, rozhoduje o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění nebo za účelem plnění závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy,
- provádí ve vymezeném rozsahu úkony křadatelům o azyl, provádí pobytovou kontrolu,
- na mezinárodních letištích provádí vnějškovou kontrolu stavu vyznačení a zabezpečení bezpečnostního prostoru letiště, vyhledává a odhaluje výbušniny a nástražné výbušné systémy a provádí stanovená opatření, podílí se na plnění úkolů při ochraně civilního letectví,

- spolupracuje s orgány ochrany hranic sousedních stát , na základě přijatých ujednání koordinuje výkon služby a podílí se na společných bezpečnostních akcích,
- zabezpečování a kontrole dodržování závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, které upravují režim na státních hranicích,
- odhalování a zabraňování terorismu a organizovanému zločinu na státních hranicích,
- zajišťování požadavků na ochranu přírody a krajiny v obvodu místní působnosti referátu, především v národních parcích, chráněných krajinných oblastech a dalších zvláště chráněných územích na základě dohod s příslušnými orgány,
- poskytování pomoci při likvidaci následků živelních událostí v blízkosti státních hranic.

Ochranná služba plní především tyto úkoly:

- zajišťuje ochranu ústavních institutů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod,
- zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, pokud zákon nestanoví jinak, prezidenta republiky, Ústavního soudu, Ministerstva zahraničních vztahů České republiky, Ministerstva vnitra a dalších objektů zvláště významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které určí vláda na návrh ministra vnitra; rovněž zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána,
- specifický úkol v rámci ochrany hlavy státu plní *útvarem pro ochranu prezidenta České republiky ochranné služby*.

Letecká služba v letovém provozu plní především tyto úkoly:

- jednotně zajišťuje akce směřující k záchraně životů, odvrácení hrozícího

nebezpečí a škod velkého rozsahu,

- provádí podporu pátrání po pohřešovaných osobách,
- vrtulníky se speciální výbavou jsou používány na akce speciálních útvarů Policie České republiky,
- monitorování prostoru, pátrání po pachatelích loupežných přepadení, po vozidlech a delikvencích pedemtech,
- v deliktivních případech provádí přepravu lékařských týmů v rámci transplantačních programů specializovaných lékařských pracovišť,
- na výzvu státního Záchrané a vyhledávací služby řízení letového provozu České republiky provádí pátrání po zdrojích vysílání nouzového signálu,
- na výzvu generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky provádí hašení požárů.

Policie České republiky dále zabezpečuje specifické úkoly v citlivých a velmi ohrožených oblastech ochrany majetku, financí, zásilek, kulturních památek, veřejného pořádku ve vazbě na nápravná řízení a vězňovnictví atd. K tomu Policejní prezidium České republiky přijalo na základě smluvního ujednání řadu interních předpisů k upesnění spolupráce a úkolů Policie České republiky ve vztahu k Ministerstvu kultury České republiky, Všechné služby, České poště, České národní bance apod.

V dalších oblastech spolupráce má Policie České republiky oprávnění k poskytnutí:

- ochrany soudním exekutorům a osobám pověřeným výkonem rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu anebo orgánu obce při výkonu exekucí vně území,
- informací ze svých evidencí služebám, které působí v Policii České republiky, Ministerstvu vnitra, Bezpečnostní informační službě České republiky, Vojenskému obrannému zpravodajství, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenské policii a dalším státním orgánům a organizacím a soudním exekutorům, jen je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů podle zákona.

Odpovědnost za řízení *nejvýznamnějších organizačních částí Policie České republiky je delegována na následující vedoucí pracovníky:*

Policejní prezident o je mu podřízeno (přímo, mimo jeho náměstky) bezpečnostní oddělení, oddělení kontroly a stíhání, oddělení personální práce a oddělení systémového řízení a informatiky. Stejně tak je mu podřízen *Útvar rychlého nasazení*, který je útvarem Policie České republiky s celorepublikovou působností pro speciální nasazení a pro řešení mimořádných událostí.

innosti a útvary podřízené *náměstkovi policejního prezidenta pro trestní řízení:*

- služba kriminální policie a vyšetřování,
- úřad služby kriminální policie a vyšetřování,
- útvary Policie České republiky s celorepublikovou působností, spadající pod službu kriminální policie a vyšetřování:
 - útvar zvláštních inností služby kriminální policie a vyšetřování,
 - útvar speciálních inností služby kriminální policie a vyšetřování,
 - útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování,
 - útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování,
 - národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování.

Útvary podřízené *náměstkovi policejního prezidenta pro uniformovanou policii:*

- útvar pro ochranu ústavních initelů ochranné služby,
- útvar pro ochranu prezidenta republiky ochranné služby,
- letecká služba,
- služba cizinecké a pohraniční policie,
- pyrotechnický odbor,
- oddělení speciálních potápěčských inností a výcviku,
- editelství služby poštovní policie,

- editelství služby veřejné policie.

Útvary, podřízené náměstkovi policejního prezidenta odpovědnému za oblast mezinárodní policejní spolupráce a krizové řízení (pouze vybrané útvary, dle přílohy z hlediska zajištění vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku):

- odbor mezinárodní policejní spolupráce,
- skupina koordinace a koncepčního řízení,
- operační oddělení (zahrnuje i operační středisko Policie České republiky),
- skupina krizového řízení a bezpečnostní ochrany objektů, která podle nařízení MV č. 13/2004 vykonává funkci pracoviště krizového řízení Policie České republiky (koordinace příprav na krizové stavy v působnosti Policie České republiky),
- skupina vzdělávání, služební přípravy a sportu.

Náměstkovi policejního prezidenta pro ekonomiku a vedoucí kanceláře policejního prezidenta řídí další dva útvary, jejichž činnost je zejména zaměřena na zajištění chodu Policejního prezidia České republiky a koordinaci logistiky pro celou Policii České republiky.

1.3.3 Změny v činnosti Policie České republiky při řešení mimořádných událostí, v souvislosti s úpravou zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Bývalý zákon o policii, zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů byl účinný od roku 1991 a během této doby byl mnohokrát novelizován. Již v době jeho původní tvorby v roce 1991 nešlo o koncepčně nově pojatý zákon, nýbrž spíše o text vycházející z původního zákona o Sboru národní bezpečnosti. To je také jeden z hlavních důvodů, pro tento text, který již v době, kdy byl vytvořen, nebyl skutečně novým zákonem pro novou policii demokratického státu,

byl poté během následujících let mnohokrát nepřetržitě systémově novelizován v závislosti na momentálních potřebách praxe a legislativní situace.

Proto došlo ke změně a souasná právní úprava činnosti policie je obsažena především v již zmíněném zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Nově je v něm z hlediska činnosti policie mimo úředních událostech upraveno, že povinnost policie přijmout vhodná opatření v případech ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, resp. v případech bezprostřední hrozícího nebezpečí, má také zaměstnanec policie v pracovní době.

V souladu s principem sdílení odpovědnosti a principem intenzivní spolupráce a komunikace se zákazníky a partnery policie je dle části zákona část týkající se spolupráce s jinými subjekty, jako jsou především samospráva, státní orgány včetně ostatních bezpečnostních sborů a další právnické a fyzické osoby a občanské společnosti včetně médií.

Vedle běžné činnosti plní policie podle úkolu právních předpisů úkoly i během mimo úředních událostí a krizových situací. V oblasti krizového řízení je spolu s Ministerstvem vnitra spolugestorem za řešení problémů zásadního významu (terorismus, závažné narušení veřejného pořádku, kriminalita velkého rozsahu, ohrožení demokratických základů státu apod.) nebo migrační vlny velkého rozsahu. Souasně je policie významným subjektem podílejícím se na řešení v různých dalších mimo úředních a krizových hrozeb.

Za připravenost policie na mimo úřední události a krizové situace podle interních předpisů odpovídají vedoucí funkcionáři policie a k tomu si ve své působnosti zajišťují koordinaci a kontrolní odbornou práci (pracovníky).

Aby mohla policie plnit mimo úřední a krizová opatření stanovená v havarijních a krizových plánech a dalších dokumentech veřejné správy (orgán krizového řízení), je nezbytné zajistit její připravenost v systému vzdělávání policistů a provést ji formou organizování nácviků a provádění kontrol. Tyto všechny úkoly zabezpečují a koordinují pracovníci krizového řízení a krizová pracovníci jako odborné subjekty vedení policie.

Policie i v případě mimo úřední události nebo krizové situace plní především své úkoly, tedy zejména ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti, dohled nad bezpečností

silního provozu apod. Poskytuje tedy spíše jakousi podporu pro záchranné a likvidační práce. Samotnou záchrannou činnost, zdraví a majetku se na místě zabývají další složky integrovaného záchranného systému, které jsou k tomu především, tedy zejména Zdravotnická záchranná služba, Hasičský záchranný sbor České republiky a další záchranné a havarijní sbory a služby.

Výjimkou jsou specifické situace, kdy je žádoucí, aby se policie přímo podílela na zvláštních záchranných a likvidačních pracích výkonem speciálních činností, například činností kynolog při pátrání po pohřešované osobě, pyrotechnik při likvidaci nástražného výbušného systému nebo policejních vrtulníků při evakuaci osob.

Tyto činnosti vyžadují přípravu a podíl policie na plánování (jak v rámci dokumentace integrovaného záchranného systému, tak při tvorbě krizových plánů). Nový zákon s tímto počítá a policie se na práci pro Integrovaný záchranný systém a při krizových situacích připravuje, a to materiálně, personálně i finančně. Součástí bylo usnadnění získání finančních prostředků určených pro integrovaný záchranný systém a krizové řízení policí.

Úprava úkolů policie zahrnuje také velmi širokou oblast vyuffivání jí provozovaných letadel v oblasti vnitřní bezpečnosti, záchranného systému a krizového řízení. Policie zajišťuje trvalou akceschopnost nasazením letadel pro základní, teritoriální a speciální policejní útvary a jednotky, zároveň pro Hasičský záchranný sbor České republiky a další složky integrovaného záchranného systému.

Policisté také mohou zakázat vstup na určená místa, nově je oprávněni policisty píkázat osobě, aby po určité nezbytně nutnou dobu setrvala na určeném místě, pokud hrozí závažné ohrožení života nebo zdraví osob. Reaguje se tak na situace, jeffl mohou nastat (například únik jedovatého plynu nebo jiné chemické látky, zásah proti nebezpečným ozbrojeným pachatelům) a je nutné, například píkázat osobám, aby nevycházely z domu.

Toto jsou jen některé ze změn, které přinesl nový, vyřešený zákon. Více o dalších změnách, v této práci pod bodem 4.

1.4 Úloha Policie České republiky při řešení mimo ústředních událostí nedosahujících intenzity krizové situace

1.4.1 Mimo ústřední bezpečnostní akce

Rozdíl mezi běžnou úlohou policie a jejími úkoly při zabezpečování mimo ústředních bezpečnostních událostí je zejména v rozsahu nasazení sil a prostředků. Samotný obsah úlohy policie se nemění, protože platí stále stejný právní rámec, kdy úkoly, pravomoci a povinnosti policistů jsou dané zákonem o Policii České republiky a navazujícími předpisy, zejména *Závazným pokynem policejního prezidenta* . 10/2009, o zajištění vnitřní bezpečnosti a bezpečnosti.

Složitost úlohy policie na zabezpečování mimo ústředních bezpečnostních událostí spočívá v potřebě správného odhadu míry případného ohrožení veřejného pořádku a zákonnosti, ale i ve správném zhodnocení společenských a politických postojů. Z tohoto hlediska musí příslušný vedoucí funkcionář Policie České republiky analyzovat stav bezpečnostní situace na teritoriu, vyvolávat mimo ústřední opatření ve své pravomoci, vyžadovat podporu od spolupracujících a nadřízených subjektů a při možnosti vzniku krizové situace navrhnout vyhlášení krizových stavů (například cestou bezpečnostních rad nebo ministra vnitra).

Bezpečnostní akce a opatření policie při společenských událostech

Policie ČR zasahuje především v souvislosti s plněním úkolů při ochraně veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku, tj. dojde-li při konání společenských, kulturních, sportovních akcí nebo shromáždění extremistických skupin k porušení nebo ohrožení chráněných hodnot. Tyto události jsou lokální a lze je řešit silami a prostředky územní příslušného útvaru policie nebo za podpory dalšího útvaru policie.

Typickým jevem u různých společenských akcí je porušení zákona, na kterými jedinci nebo určitými skupinami osob. Hromadné narušení veřejného pořádku je davový jev, který je nejčastěji vyvolán určitou skupinou osob, které naruší veřejný pořádek. Ve většině případů se odehrává na veřejných místech s vysokou účastí lidí.

To umožní uje soustředění a nabalování dalších osob, které p vodně mohly jen touto oblastí procházet, ale i těch osob, které prostě pohlíží. Zpočátku jsou pouze diváky, ale podle okolností se k narušitelům připojí, proto se s nimi sympatizují nebo je podporují. Tím se často zvyšuje agresivita některých jedinců nebo skupin, které pak ohrožují životy, zdraví nebo poškozují majetek.

Pak je nezbytné, aby policie v součinnosti s dalšími příslušnými složkami podílejícími se na ochraně veřejného pořádku rychle, rázně, ale přiměřeně zasáhla v souladu se zákonem a s cílem obnovit pořádek. Postup příslušníků policie v těchto případech upravuje zákon o Policii České republiky a interní akty řízení týkající se jak vlastního zákroku, tak i pouhívání donucovacích prostředků.

Spolupráce Policie České republiky s orgány veřejné správy probíhá při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jí ukládají příslušné orgány obcí za podmínek stanovených zvláštními předpisy (například § 103 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). Policejní útvary a orgány obce si navzájem poskytují informace nezbytné pro plnění úkolů při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

Útvary Policie České republiky upozorní státní orgány a orgány obcí na skutečnosti, které se dotýkají jejich činnosti a mohou vést k ohrožení nebo porušení veřejného pořádku anebo ohrožení bezpečnosti osob nebo majetku.

Služební zákroky směřující k rozpuštění shromáždění provádějí policejní útvary na základě rozhodnutí příslušného orgánu; bez tohoto rozhodnutí mohou provést služební zákrok, pokud tak stanoví zvláštní zákon (zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím). Jestliže byl služební zákrok proveden bez rozhodnutí příslušného orgánu, je policejní útvar povinen neprodleně vyrozumět tento orgán o provedeném služebním zákroku (9).

1.4.2 Extremismus

Extremismus je fenomén, který se nevyhýbá žádnému z evropských států a vředy

bude provázet demokratické společnosti. Policie extremismus definuje jako verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně odlišnými od všeobecně uznávaných společenských norem, se zjevnými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku (21).

Extremistická scéna se dá v české republice rozdělit na pravicový extremismus, levicový extremismus a problematiku sekt a pseudonáboženských organizací.

Extremismus, projevující se na území české republiky, je výrazně ovlivován ideologicky, na rozdíl od extremismu v zahraničí, kde za dominantní prvky lze označit faktory politické a rasové. Extremismus v české republice je významně ovlivován extremistickými projevy v zahraničí, zejména pak těmi, které se projevují ve Spolkové republice Německo, Velké Británii a v Rakousku. Průvodním jevem extremismu je narůstající násilná trestná činnost a radikální postoje některých skupin obyvatelstva k určitým sociálním skupinám, speciálně pak k občanům s rozdílnou barvou pleti (3).

Police vnuje pozornost zejména pokračující a opakované trestné činnosti související s extremismem a systematicky získává znalosti o extremistické kriminalitě, zejména o způsobech a formách páchaní trestné činnosti, o osobách podílejících se na jejím páchaní, o místech, kde k páchaní dochází, o formách a způsobech prevence, o zásadách kriminalistické taktiky a jejich uplatnění. Při vyšetřování extremistické kriminality je nezbytné ve spolupráci s ostatními subjekty zjišťovat i související trestnou činnost (9).

V letech 2008 a 2009 došlo k dalšímu nárůstu počtu veřejných akcí, pořádaných ultrapravicovými skupinami, zejména pak neonacistickým Národním odporem a Dělnickou stranou. Potvrdil se tak trend zvidňujícího se počtu účastníků těchto akcí a jejich narůstající radikalizace a připravenost ke konfrontaci s Policií české republiky. K profesionalizaci, aktivizaci a relativnímu sjednocení neonacistické scény paradoxně napomohl i dlouhodobý tlak ze strany státních orgánů. Ten vedl k tomu, že se utvrdili ve svém přesvědčení a posílili ve své nenávisti vůči státu a jeho institucím,

reprezentovaným v první řadě Policií České republiky. Například zákazy jejich pochodů, které byly posléze zrušeny soudem, spíše zvýšily jejich sebevědomí a utvrdily je v šovinistické postoji jejich bojovníků (10).

Dne 4. května 2009 byla usnesením č. 572 vládou České republiky schválena Strategie boje proti extremismu.

Pro zvládnutí extremistických akcí jsou pro činnost Policie České republiky klíčovými dva interní akty řízení:

- *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 o zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti,*
- *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110/2009 o činnosti na úseku extremismu, sektu a diváckého násilí.*

Nová policejní filozofie pro boj s extremismem: Pomáhat a chránit, to jsou dvě hlavní zásady policejní práce, které Policii České republiky odlišují od militantních extremistů. Zatímco někteří extremisté používají násilí jako prostředek k dosažení svých mocenských ambicí, policie ho může využívat jen k tomu, aby pomáhala a chránila slušné lidi. Zatímco militantní extremisti se nezděšují používat násilí kdykoli mu to přijde vhod, policista může použít násilí jen v zákonech přesně vymezených případech. Naším cílem je používat násilí co nejméně. A pokud ufl se k němu musíme uchýlit, tak jen proti skutečným agresorům. Ministerstvo vnitra a policie se snaží vychovávat profesionály, kteří tyto zásady dokáží naplňovat. Tedy policisty, kteří budou umět dobře zhodnotit situaci a správně a citlivě na ni reagovat. Policie přijala novou filozofii zvládnutí bezpečnostních opatření při hromadných (v tomto případě extremistických) akcích. Pro tento trend je charakteristický neagresivní a nevyzývavý projev, charakterizovaný dvěma zásadami: *Low profile policing* a *3D strategie*.

Obě zásady leflí zjednodušeně ve dvou rovinách:

1. snažit se maximálně zabránit eskalaci násilí. V tomto stádiu je činnost pořádkové policie zaměřena na monitoring hlídek a vyjednávání

Antikonfliktních týmů. Vyzbrojené policejní jednotky jsou v této fázi mimo vizuální kontakt s veřejností.

2. v případě propuknutí násilí rychle a dynamicky zasáhnout proti jeho původci. Zde se uplatňuje zásada *Get and back*, kdy policisté zadrželi konkrétního násilníka a okamžitě opouští místo zákroku.

Práci policie při extremistických akcích lze shrnout do čtyř principů:

- chránit slušné lidi,
- bránit extremistům v jejich nelegálních aktivitách včetně zákonnými prostředky,
- používat násilí jen minimálně, zasahovat rychle a efektivně jen proti skutečným násilníkům,
- vyvíjet antikonfliktní týmy.

Antikonfliktní týmy (dále jen AKT) jako komunikace proti násilí je nová forma preventivního působení za účelem předcházení protiprávnímu jednání, zejména při akcích s účastí většiny osob spojených s rizikem narušení veřejného pořádku.

- myšlenka AKT byla objevena v roce 2005 v SRN a v roce 2006 převzata z opatření na technoparty v Berlíně (LOVE PARADE),
- v České republice fungují od roku 2006,
- vyvíjejí se při pochodech, shromážděních, demonstracích (zejména extremistických skupin), při diváckém násilí (zejména doprovody rizikových skupin fanouků mimo sportovní), při technoparty (povolených i nepovolených) a při dalších akcích (rizikové sportovní kulturní akce, uzavírky, hromadná setkání),
- jejich základním úkolem je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při policejním opatření,
- AKT se orientují na stanovené cílové skupiny osob (extremisty, fanouky, technaře), místní obyvatelstvo, nezájímavé osoby, vysvětlují v rámci rozhovorů smysl a účel policejního opatření a konkrétního postupu policie,

upozorují osoby dotčené opatřením na zákonné povinnosti policie v případě spáchání protiprávního jednání,

- nosí zpravidla civilní oblečení s reflexní vestou s nápisem „Antikonfliktní tým“, případně s nápisem „Policie“ (6).

Fotografie 1: Označení členů Antikonfliktního týmu Policie České republiky

Zdroj: Policie České republiky

Divácké násilí a nevhodné chování při sportovních utkáních, je dalším z ohledných problémů na úseku zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. Policie České republiky při jejich řešení spolupracuje s občanskými sdruženími, zejména z oblasti tělovýchovy a sportu, a hromadnými sdělovacími prostředky za účelem eliminace diváckého násilí, iniciuje preventivní, výchovnou a informační činnost a výzkumné programy mající za cíl snížit a eliminovat divácké násilí. Ve spolupráci s policejními orgány samosprávy se podílí na přípravě a realizaci opatření k zajištění veřejného pořádku a zamezení možného ohrožení zdraví a majetku. Dne 16. února vydal policejní prezident Rozkaz policejního prezidenta 23/2009, kterým se vydává *Dohoda mezi eskomoravským fotbalovým svazem a Policií České republiky*, ve které jsou stanoveny podmínky spolupráce, zejména při rizikových zápasech (9). V současné době je vyvíjeno nové opatření, kdy mají určené závadové osoby v době konání sportovního utkání povinnost, hlásit se na útvaru Policie České republiky.

1.4.3 Terorismus

Přesně vymezit pojem terorismus není jednoduché. Tento jev lze vykládat odlišně s ohledem na subjekt, který výklad provádí, historické časové období, kdy byl pojem používán anebo na úroveň i záměr, pro který byl použit. Dodnes neexistuje například na úrovni Organizace spojených národů jednotná a všemi uznávaná definice.

Pro Českou republiku je platnou rozhodující definice, založená na skutkové podstatě trestného činu *teroristický útok* uvedená v trestním zákoně. Ve stručnosti lze terorismus definovat jako *užití násilí nebo hrozba násilím za účelem vyvolání pocitu strachu ve společnosti, s cílem dosažení určitých, zpravidla politicky motivovaných cílů* (4).

Teroristický skutek je zejména spáchán s úmyslem:

- vážně zastráhat obyvatelstvo,
- nenáležet přímo vládu nebo mezinárodní organizaci ke konání i nekonání konkrétních kroků,
- vážně destabilizovat i znížit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace.

Teroristická skupina je v dokumentech EU definována jako strukturovaná skupina, složená z více než dvou osob, ustanovená pro delší časové období a konající v rámci důležitých kroků nutné ke spáchání teroristických činů. Převážně se nejedná o náhodné i jednorázové spojení.

Vnitrostátní terorismus se týká občanů i území jediného státu a jeho důsledky nepřesahují hranice tohoto státu. Příkladem může být atentát na určitého politika za účelem změny na domácí politické scéně.

Státní terorismus je takový, když státní moc vyvolává terorismus proti svým oponentům. Jde například o situace zastrahování a útlaku vlastního obyvatelstva, a to vůči určitým skupinám (disidenti, národnostní menšiny) anebo celé populaci. Důvodem je snaha režimu udržet si moc.

Mezinárodní terorismus je takový, jehož následky se týkají území i obyvatel více než jednoho státu. O mezinárodní terorismus se jedná i v případě, když určitý stát podporuje nějakou teroristickou skupinu i organizaci v jiném státě (5).

Problematice boje proti terorismu se věnuje Ministerstvo vnitra České republiky (odbor bezpečnostní politiky). Policie České republiky přijala nejrecentnější opatření s cílem snížit úroveň bezpečnostních rizik v oblasti terorismu a dosahovat svého poslání.

Jedním z takovýchto opatření, bylo vytvoření Národního kontaktního bodu pro terorismus Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (dále jen NKBT), jako specializovaného centrálního komunikačního, informačního a analytického pracoviště Policie České republiky. Toto pracoviště se zabývá sbírem, vyhodnocováním, analýzou a zpracováním informací, získaných Policií České republiky, o teroristech a osobách s vůdčí rolí z napojení na teroristické organizace. NKBT je propojeno se všemi útvary Policie České republiky a spolupracuje s ostatními bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí. Pro potřeby nejvyšší policejní jednotky vytváří NKBT metodiky předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti a zpracovává situační a pozitivní dokumenty za svou problematiku.

Na základě takto získaných informací NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu v zájmech České republiky a podílí se při jejich předcházení a případném odstranění. Jeho hlavním přínosem je efektivní, koordinované a včasné zpracování dat o terorismu uvnitř policie, stejně jako možnost obyvatel České republiky obracet se s případnými podněty přímo na specializovaný útvar (4).

Na základě vyhodnocení bezpečnostní situace na území České republiky v souvislosti s možností teroristických útoků Policie České republiky zejména provádí:

- trvale zvýšený policejní dohled nad z hlediska bezpečnostního systému státu významnými objekty, zejména:
 - dlehlitými dopravními uzly (centrální autobusová nádraží, železniční stanice s mezinárodní přepravou, významné dálniční a silniční uzly apod.), tunely a přemostěními komunikací, významnými technickými zařízeními atd.,
 - dlehlitými vodními díly (dlehlitá přehradní díla, protizátopová vodní díla, centrální zdroje pitné vody, úpravný pitné vody a vodojemy),
 - velkými výrobními celky (s přihlédnutím ke zpracování, skladování a vyfukování nebezpečných a toxických látek),
 - energetickými objekty (tepelné a jaderné elektrárny, hydroelektrárny, rozvodny a transformační stanice a teplárny),
 - telekomunikačními objekty (rozhlasové a televizní vysílače, retranslační stanice, telekomunikační uzly, převaděče),
 - dlehlitými administrativními centry (administrativní centra veřejné správy a samosprávy),
- ochranu veřejného pořádku v místech zvýšené koncentrace osob (např. obchodní centra, nákupní střediska, železniční stanice, autobusová nádraží, metro, školy, kulturní a sportovní objekty),
- posílení výkonu služby doprovodů vlaků v době vysokého stupně přepravy cestujících,
- zintenzivněnou provádění kontrol v souvislosti s ochranou vybraných zásilek přepravovaných po železnici,
- v součinnosti s obvodními báskými úřady provádí kontroly všech skladů výbušnin u kterých i opakovaně,
- prostřednictvím operáčních středisek policie se provádí bezodkladné podávání informací o mimořádných událostech a závažných narušeních veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

Oznámení o ulofení nástrařného výbu-ného systému (dále jen NVS) a nálezu podez elého p edm tu, nástrařného výbu-ného systému nebo výbuchu mají formu telefonických nebo písenných sd lení, nápis , audio a videozáznam , p ípadn jiných zp sob . Oznámení mohou být podána ob anem, náhodným nálezcem nebo pachatelem. Ve v t-in p ípad je konání pachatel spojeno s ur itým druhem pofladavku (získání finan ních prost edk , vydírání atd.). Pro p ípady, kdy oznámení p evzal orgán ve ejné správě, Ministerstvo vnitra upravilo systém distribuce informací souvisejících s e-ením výhr flek nejen na centrální úrovni, ale zejména p i jejich p edávání cestou Informa ního a situa ního centra Ministerstva vnitra a opera ních a informa ních st edisek Hasi ského záchranného sboru eské republiky sm rem k orgán m kraje.

V t chto p ípadech policie provádí opat ení na míst slufebního zákroku:

- zji-t ní závařnosti výhr fky pouřitím nástrařného výbu-ného systému a p íjetí opat ení o postupu na míst zásahu,
- prvotní úkony - vyslání policist , provedení prohlídky, p i nálezu podez elého p edm tu nebo nástrařného výbu-ného systému, provedení evakuace,
- p ivolání pyrotechnické výjezdové skupiny, která provede a stanoví dal-í pot ebná opat ení, podle mořností a situace jsou v p ípadech oznámení vyuffívání slufební psi speciáln vycvi ení k vyhledávání výbu-nin.

V p ípad výbuchu se rozhodne na základ odborného stanoviska p íslu-ného odborníka o realizaci prvotních úkon , jimifl jsou:

- provedení opat ení, zamezujících mořnost vzniku dal-ího ohroření a -kod,
- poskytnutí první pomoci zran ným osobám a vypro-t ní osob z trosek,
- provedení uřl-í uzáv ry místa výbuchu, zji-t ní a vedení záznam o v-ech informacích souvisejících s výbuchem a údajích o provedených opat eních,

zajištění a zabezpečení stop (9).

1.4.4 Obanské nepokoje, hromadná společenská vystoupení

Obanské nepokoje je stav, kdy se obané území bouří a revoltují proti určitému jevu (například státní správě, organizaci, firmě atd.). Během nepokoje dochází často k ničení cizího majetku, k tvrdým střetům s poádtkovými silami, i k útokům na symboly moci. Stav obanské neposlušnosti je fivelná událost, která není zpravidla nikým p ímo ízena. Spadají sem *bojkoty*, *demonstrace* a v ír ím pojetí i *ozbrojená povstání* a *revoluce*.

- *Bojkot* je nátlakový prostředek zájmových skupin pro prosazování svých zájmů. Má zpravidla formu odmítání, z ídka i násilné p eruění n jaké akce (projevu politika, olympijského ohně, atp.) anebo odmítání toho, co je bojkotováno. Aby jeho účinek byl co nejvyšší, je potřeba, aby se do něj zapojilo co nejvíce lidí. Jeho účinek bývá st ední a íl tím íládny, podle okolností. Samotné bojkotování výrobku nebo služby, a íl tak efektivní není, a tak velkou roli hraje názor ve ejnosti a medializace.
- *Demonstrace* je shromáždění lidí na ve ejném prostranství za účelem p edvedení společného názoru, zpravidla politického rázu. Ú astník demonstrace se nazývá demonstrant. Mezi nejv í démonstrace v historii lidstva pat í kup íkladu demonstrace v NDR 4. listopadu 1989 na berlínském Alexanderplatzu, které se zú astnilo p es milión ob an , nebo 14. listopadu 1969 nejv í protivále ná demonstrace v historii USA, které se zú astnilo na 250 000 demonstrantů. 26. listopadu 1989 protestovalo proti komunistickému režimu v eskoslovensku více než 500 000 lidí.
- *Povstání* je forma boje proti vládnoucí vrstvě, i proti okupující armádě, kterého se účastí zpravidla v í část obyvatelstva. Boj může probíhat jak pomocí zbraní, tak i pomocí pasivních prostředků jako jsou stávky, sabotáže, i nespolupráce s vládnoucí vrstvou. Během povstání stojí proti sobě často nesořodé skupiny obyvatelstva, kdy na jedné straně jsou armádní, i vládní složky a na straně druhé revoltující civilisté, kteří

jsou jen sporadicky vybaveni uko ist ným materiálem a v t-inou nedisponují t flkou technikou. Ob asným rysem povstání je spontánnost, se kterou propuká, jelikož není za jistých podmínek p ímo nikým ízeno, ale je to stav blízky k anarchii. Oproti tomu je druhá ást povstání, u kterých se jedná o p edem p íravené akce, jenž mají za cíl organizované p evzetí moci jinou skupinou. V takovýchto p ípadech se pouívají termíny pu a revoluce v závislosti na zp sobu p evzetí vlády.

- *Revoluce* (z lat. revolvere - p evracet) je lidové povstání, jehož sou ástí je mimoprávní akce mas, kterou se usiluje o zm nu politického systému, nikoli jen vládnoucí elity. Krom revolucí politických mohou být jako revoluce ozna eny zásadní zm ny i v jiném oboru, p íkladem m fle být t eba pr myslová revoluce v 19. století. Pod pojmem revoluce je nej ast ji my-lena revoluce politická. V p ípad , fle nejde o lidové povstání tak se jedná o pu , který je charakteristický tím, fle jej provád jí zpravidla úzké skupiny lidí a nedochází p i nich k vystoupení mas. Sou ástí revoluce bývá zpravidla rozsáhlej-í spole enská zm na, která se netýká jen vým ny vládnoucích elit, ale i celkovou zm nu spole enského uspo ádání. Velké revoluce jsou v t-inou spojeny s masovým násilím a chaosem, kdy na as prakticky p estává platit právní ád. Národn osvobozovací revoluce je zvlá-tním p ípadem revoluce politické. Jedná se o násilné prosazení práva na sebeur ení národa, jehož cílem je vznik nezávislého národního státu (7).

P sobnost orgán ve ejné správě na úseku shromafl ování ob an vykonávají v p enesené p sobnosti jednotlivé obecní ú ady, pov ené obecní ú ady, krajské ú ady a Ministerstvo vnitra. Obecní ú ady na tomto úseku disponují n kterými významnými oprávn ními, z nichž je t eba zd raznit zejména oprávn ní shromáfl ní zakázat v zákonem stanovených p ípadech a dále oprávn ní takové shromáfl ní rozpustit.

V souvislosti s aplikací zákona . 84/1990 Sb., o právu shromafl ovacím, ve zn ní pozd j-ích p epis , zejména co se týká problematiky zákazu shromáfl ní nebo ukon ení, resp. rozpu-t ní n kterých shromáfl ní (viz. p ílohy), p ípravilo Ministerstvo vnitra základní p ehled eské právní úpravy vztahující se obecn ke konání shromáfl ní

a n která doporu ení k e-ení situací, které v souvislosti s konáním shromáfd ní mohou vzniknout.

Smyslem tohoto informa ního manuálu je poskytnout nejen obcím základní orientaci v právní úprav shromáfl ovacího práva v eské republice a zaji- ování ve ejného po ádku v souvislosti s konáním r zných shromáfd ní na území eské republiky (6).

1.4.5 Po ádkové jednotky

Tyto specializované útvary Policie eské republiky jsou v její organiza ní struktu e za azeny a ízeny v rámci Vn jí slufby, slufby po ádkové policie a organiza n za azeny zejména u útvar s územn vymezenou p sobností a plní úkoly v souladu se Závazným pokynem policejního prezidenta . 10/2009 o zaji- ování vnit ního po ádku a bezpe nosti (22).

Postup p i z izování, organizaci, innosti a zabezpe ení *po ádkových jednotek* Policie eské republiky stanovuje Závazný pokyn policejního prezidenta . 154 ze dne 15. prosince 2003 (23).

1.4.6 innost a p sobnost Po ádkových jednotek

Po ádkové jednotky (dále jen PJ) a Stále po ádkové jednotky (dále jen SPJ) zakro ují pod jednotným velením a plní zejména následující úkoly:

- chrání bezpe nost osob a majetku, spolup sbí p i zaji- ování ve ejného po ádku a bezpe nosti, provádí bezprost ední opat ení k jeho obnov , byl-li závaflným zp sobem naru-en,
- podílí se na výkonu slufby v p ípadech mimo ádných událostí, flivelních pohrom, katastrof a pr myslových havárií, sportovních a kulturních akcí a p i pátrání po osobách a v cech, které svým rozsahem a charakterem vyfladují

nasazení v těchto podmínkách a prostředků Policie ČR, zejména v rámci bezpečnostních opatření nebo při plnění úkolů Integrovaného záchranného systému,

- posilují výkon hlídkové nebo jiné služby na teritoriu útvar policie, kde jsou zřízeny nebo kde to vyžaduje bezpečnostní situace, v rámci běžného nebo zvýšeného výkonu služby, bezpečnostních opatření, případně na teritoriu dalších útvar policie,
- zajišťuje ozbrojené doprovody cenin a jaderného materiálu.

Posobí zejména na území Krajského ředitelství, mimo jiné také působí v rámci celé České republiky, vyžaduje-li to bezpečnostní situace. Mimo Poádkové jednotky Krajských ředitelství jsou zřízeny ještě dvě *Stálé poádkové jednotky* a to při Krajském ředitelství policie hlavního města Prahy a při Krajském ředitelství policie Jihomoravského kraje. Při své činnosti se Poádkové jednotky řídí bezpečnostními typovými plány nebo pokyny krizových plánů a plní úkoly v rámci Integrovaného záchranného systému. Nasazení těchto jednotek se provádí na základě vyhodnocení bezpečnostních situací. Poádková jednotka při Krajském ředitelství policie Jihočeského kraje je zřízena na základě Rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 35/2009, kterým se zřizují poádková jednotka a antikonfliktní tým Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje (8).

2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je vymezení změn týkajících se činnosti Policie České republiky při řešení mimořádných událostí v souvislosti s její reorganizací a s účinností zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a navržení vlastních legislativních změn, které vymezí další potřebné pravomoci Policie České republiky a přispějí ke zkvalitnění činnosti při řešení mimořádných událostí.

2.2 Hypotéza

Při zpracování této práce bylo vycházeno z hypotézy, že Policie České republiky jako jedna ze základních složek integrovaného záchranného systému prochází výraznými změnami, které mění její postupy při řešení mimořádných událostí.

3. METODIKA

Prostudováním zákonných norem a dostupných informací bude zpracována základní charakteristika Integrovaného záchranného systému se zaměřením na postavení Policie České republiky, vymezení základních pojmů krizového řízení a legislativy v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Budou popsány změny v organizaci Policie České republiky a v její činnosti při řešení mimořádných událostí v souvislosti s její reformou a s účinností nového zákona o Policii České republiky.

Dále bude vymezena činnost Policie České republiky při řešení mimořádných událostí nedosahujících intenzity krizové situace při zabezpečování mimořádných bezpečnostních akcí souvisejících s hromadnými společenskými vystoupeními, problematikou extremismu, terorismu, občanských nepokojů a provedení analýzy a komparace těchto aspektů.

Na jejich základě vymezit formou návrhu šedesáti úpravu podmínek stanovených současnou legislativou týkajících se činnosti Policie České republiky při řešení mimořádných událostí.

4. VÝSLEDKY

V této části práce jsou vymezeny konkrétní hlavní změny, podle paragrafového znění nového zákona o Policii České republiky, v činnosti Policie České republiky, které se dotýkají její činnosti při řešení mimořádných událostí v souvislosti s přijetím zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákona č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, změny v organizaci Policie České republiky a dále změny v organizaci a činnosti Poádkových jednotek.

4.1 Zjištěné hlavní změny zákona o Policii České republiky mající vliv na činnost při řešení mimořádných událostí:

§14 a) §15 Spolupráce

Dleřitou součástí zákona je část týkající se spolupráce s jinými subjekty, jako jsou především samospráva, státní orgány (včetně ostatních bezpečnostních sborů) a další fyzické a právnické osoby (včetně médií). Policii je uložena *povinnost upozorovat* všechny dotčené osoby na ohrožení a porušení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, které se dotýkají jejich činnosti. Tomuto upozornění může bránit pouze zákonná překážka.

§16 Spolupráce s obcemi

Základem vzájemné spolupráce jsou nově *písemné koordinační dohody* policie s obcí, jejichž smyslem bude stanovit společný postup při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Hlavním principem uzavíraných koordinačních dohod by mělo být především umocnit místní a včasně poskytnout základnímu útvaru Policie České republiky a obcím stanovit si vzájemný podíl na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce, stanovit potřebné nástroje a prostředky a zakotvit možnosti jejich společného sdílení.

Koordinací dohody mají být uzavírány bez ohledu na skutečnost, zda obec má i nemá zřízenou obecní (místskou) policii. Cílem je zkoordinování plnění úkol policie v oblasti veřejného pořádku s plněním působností obcí v oblasti veřejného pořádku. Dohoda však nijak nezbavuje Policii České republiky odpovědnosti, kterou má ze zákona.

§ 17 Spolupráce s ostatními právníky a fyzickými osobami

Stejně jako v předchozím ustanovení i zde jsou základy **Community policing**. Tato spolupráce vychází jak z obecného principu sdílené odpovědnosti, tak ze snahy více policii otevřít spolupráci s občanskou společností a naopak subjekty občanské společnosti motivovat ke spolupráci s policií, nebo se tento druh spolupráce v minulosti osvědčil jako účinný způsob řešení některých problémů. Policie spolupracuje s právníky a fyzickými osobami, které působí především na poli prevence sociálně patologických jevů, které mají vliv na veřejný pořádek a bezpečnost.

§ 18 Vyřadování pomoci od osob a orgánů

Kromě osobní a veřejné pomoci a poskytnutí podkladů jsou osoby povinny poskytovat rovněž potřebné informace. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno jako přešestupek (neuposlechnutí výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci).

Ustanovení § 47 předchozího zákona o policii umožnilo, aby policista mohl přijmout jakoukoli informaci, včetně osobních údajů, bez formální procedury zatlačující zbytečně občana jako je například podávání výsvětlení. Povinnost poskytnout pomoc není absolutní. Zákon stanoví limity tohoto poskytování v zájmu ochrany jiných práv nebo povinností, ale i v zájmu osoby, jež má pomoc poskytnout. Zvláštní mlčenlivost uvedená v zákonu zahrnuje i mlčenlivost stanovenou podle zákona o ochraně osobních údajů.

§ 20 Působení policie v rámci integrovaného záchranného systému, působení v krizových situacích a mimo územních údobí a při přípravě na ně

Vedle běžných povinností plní policie podle úlohy právních předpisů úkoly i během

mimo řádných událostí a krizových situací. V oblasti krizového řízení je spolu s Ministerstvem vnitra České republiky spolugestorem za řešení problémů zásadního významu (terorismus, závažné narušení veřejného pořádku, kriminalita velkého rozsahu, ohrožení demokratických základů státu apod.) nebo migrační vlny velkého rozsahu.

Policie i v případě mimořádné události nebo krizové situace plní především své úkoly, zejména ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti, dohled nad bezpečnostními silami svého provozu apod. Poskytuje tedy jakousi podporu pro záchranné a likvidační práce. Samotnou záchranou životů, zdraví a majetku se na místě zabývají další složky integrovaného záchranného systému, které jsou k tomuto předurčeny zejména zdravotnická záchranná služba, hasičský záchranný sbor a další záchranné a havarijní sbory a služby.

Výjimkou jsou specifické situace, kdy je žádoucí, aby se policie přímo podílela na zvláštních záchranných a likvidačních pracích výkonem speciálních činností, například činností kynologů při pátrání po pohřešovaných osobách, pyrotechniků při likvidaci nástražného výbušného systému nebo policejních vrtulníků při pátrání a evakuaci osob. Použití policejní letecké techniky blíže upravuje § 116 a § 117 nového zákona o policii.

Zákon požaduje s tím, aby se policie na práci pro integrovaný záchranný systém a při krizových situacích připravovala a to materiálně, personálně i finančně. Připravenost v systému vzdělávání policistů a provování formou organizování nácviků a provádění kontrol zabezpečují a koordinují pracoviště krizového řízení jako odborné subjekty policie.

§ 22 Povolávání vojáků, příslušníků Vězeňské služby České republiky a Celní správy České republiky k plnění úkolů policie

Ustanovení je nově doplněno o příslušníky Celní správy České republiky. Neomezuje možnost použití vojáků, příslušníků Vězeňské služby ČR a Celní správy ČR pouze na plnění úkolů policie při zajištění ochrany státních hranic, plnění úkolů služby pořádkové policie anebo ochranné služby.

Nyní je povolávání limitováno závažností situace (např. mezinárodně významné události či zasedání mezinárodních organizací, bývalé předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, terorismus apod.), kdy síly a prostředky policie nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Obdobně, jako dle předchozího zákona o policii budou vojáci a příslušníci povoláni nařízením vlády. Vyhláškou budou stanoveny vzory zevního označení a prokazujícího oprávnění k plnění úkolů policie.

§ 23 Uveřejňování informací hromadnými sdělovacími prostředky

Nové oprávnění policie získat od provozovatelů hromadných sdělovacích prostředků bez náhrady nákladů a bez úpravy obsahu uveřejněných informací potěbné pro odstranění závažného ohrožení života a zdraví osob, majetku nebo veřejného pořádku.

§ 25 Píputání

Vycházeno z předchozí úpravy (§ 16 zákona o policii) možnosti na krátkou dobu omezit osobní svobodu osoby píputáním k vhodnému pídemtu. Zpěsnno o možnost píputání v pípadě, že osoba ohrožuje vlastní život. Pouta uvedena jako jeden z možných prostředků.

§ 26 Zajištění osoby

Nově je uvedena možnost zajistit osobu, která má být předvedena podle zvláštního zákona. Jedná se o zpěsnno minulého stavu, kdy byla policii procesními pídpisy (obanský soudní řád, správní řád, trestní řád) uložena povinnost předvést na vyřídání píslušného orgánu danou osobu, což je logicky úkonem, který v sobě zahrnuje omezení osobní svobody.

§ 27 Zajištění cizince

Tato úprava vyřla z bývalého platného znění § 15 zákona o policii. Souasně však reflektuje skutečnost, že pro ní která řízení vedená podle novelizovaného zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších pídpisů, dochází k pívodu písobnosti z policie na Ministerstvo vnitra České republiky.

§ 28 a) § 33 Policejní cely

Důvodem pro umístění do cely a procedury prohlídky a odebrání nebezpečných věcí před umístěním do cely se v novém zákoně o policii nemění.

V zájmu efektivní ochrany života a zdraví osob umístěvaných do cel se však rozšířily pravidla pro oddělené umístění osob do cel, u nichž lze dle vodní předpokládat agresivní chování (§ 30 písm. e)). Na které osoby pod vlivem alkoholických nápojů, léků nebo jiných návykových látek, jak uváděl starý zákon, nemusely být agresivní, naopak jiné bez jakéhokoli ovlivnění.

Reflexí umístění osob pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek do cely zůstává nezmeněná. Prakticky nezmeněná zůstává ustanovení o povinnostech policisty v případech zranění, onemocnění a úmrtí osoby v cele.

Nově je zavedena povinnost poukázat osobu umístěvanou do cely o jejích právech prokazatelným způsobem (§ 33 odst. 5), například předání kopie příslušného tiskopisu.

Dále je nově explicitně garantováno právo na písemný odpověď, na poskytnutí nezbytných lékařských a zdravotních pomůcek a dostatečný přístup k vodě, toaletě a provedení základní hygieny. Osoba umístěná v cele má právo na stravu třikrát denně.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 118/2007 o policejních celách byl připravován v souladu s novým zákonem o Policii České republiky, a proto není nutné jej novelizovat.

§ 35 Vydání a odebrání zbraní a prohlídka osoby

Zákon prakticky respektuje předchozí dikci bývalého zákona. Ustanovení zahrnuje stejně jako úprava v předchozím zákoně kromě oprávnění zbraň odebrat také oprávnění za tímto účelem osobu prohlédnout, změna je pouze v tom, kdo může osobu prohlédnout a zde je podstatná změna, nebo v návaznosti na ustanovení § 111 písm. b) bod 2 tuto prohlídku může provést pouze osoba stejného pohlaví. K úspěšnému dokončení slufebního zákroku se jako možný jeví přiložení slufebních pout osob a její následné předvedení na policejní útvar, kde bude provedena prohlídka osoby osobou stejného pohlaví.

Provedení prohlídky osobou jiného pohlaví je možné pouze v případech, kdy p ípadá v úvahu využití institutu *krajní nouze* (v c nesnese odkladu).

§ 36 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla

Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (tzv. botička) je nov rozvedeno. P ílofení a odstranění prostředku se provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala a nelze-li ji zjistit, tak na náklady provozovatele vozidla. Pokud dojde k p ílofení technického prostředku neoprávně, náklady musí být vráceny tomu, kdo je uhradil.

Nov je upraveno použití technického prostředku v § 36 odst. 6, kde se ve vztahu k ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) jedná o speciální donucovací prostředek, nap . u pachatel do asně nep ítomných v aut .

§ 37 Zajištění, odstranění a zničení v cí

Nové ustanovení podrobn upravuje postup policist v případech, které byly d íve e-ěny prostřednictvím institutu krajní nouze. Oprávně zajistit, odstranit i zničit v c, která p edstavuje vážné ohrožení života i zdraví a dále majetku nebo životního prostředí (nap . nástražný výbušný systém, nebezpečné chemikálie), resp. p emístit ji na místo, kde toto nebezpečí nehrozí, v neodkladných případech je však policista oprávně takovou v c zlikvidovat. Dále se stanoví postup dalšího nakládání s takto zajištěnou v cí (pokud se nebude postupovat podle trestního řádu).

§ 38 Držení a používání nebezpečných látek a v cí

Podrobn jí úprava není v § 20a a § 23 starého zákona. Je zde stanoven obecný režim pro nakládání s ve-kerými nebezpečnými látkami a v cmi. Oprávně k p echovávání mj. částí lidských poz statk , dále ustanoveno oprávně nejen p echovávat, ale i p epravovat výbušniny.

V § 38 odst. 5 je dále zp esněno, co se rozumí zbraní (zbra stelná v etně st eliva a dopl k zbran , výbušnina, speciální výbušný p edm t, pr lomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo).

§ 39 Rušení provozu elektronických komunikací

Nové ustanovení (dříve byla možnost použít tohoto prostředku pouze prostřednictvím krajní nouze). Policie může rušit provoz elektronických komunikací za účelem odstranění bezprostředního ohrožení života nebo zdraví osob anebo bezprostřední hrozící škody velkého rozsahu na majetku.

V současné době se mnohdy trestná činnost páchaná například prostřednictvím mobilního telefonu nebo vysíláky. Mobilní telefony (vysíláky) jsou používány jako nástroj k páčání teroristických útoků (aktivace nástražného výbušného systému na dálku), umožňují v zásadě pokračovat v páčání trestné činnosti i ve výkonu trestu, apod.

Ohlášený nebo nalezený nástražný výbušný systém může být součástí cíleného útoku, který lze spustit například i prováděné evakuaci, soustředění se zasahujících složek k provedení záchranných a prací nebo připravujících se na likvidační práce, apod.

Prioritou na místě zásahu je vždy provádění záchranných a likvidačních prací ve prospěch ohrožených obyvatel a následně po uvolnění potrubních sil a prostředků i zajištění týlového prostoru. Proto je třeba v odvodných případech provést v uvedeném způsobem opatření k zamezení aktivace dalších nástražných výbušných systémů na těchto místech i v této fázi společného zásahu.

Rušení elektronického provozu nemůže být neomezené, a proto je vázáno podmínkou časové a rozsahové limitace.

§ 40 Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek

Ustanovení je nově rozšířeno tak, aby pokrývalo veškeré situace, za kterých je policie oprávněna bez souhlasu užívatelů do prostor vstoupit (jak na základě zákona o policii, tak na základě trestního řádu) a sjednocuje tak komplexní oprávnění policisty v zákoně (dříve § 21 zákona o policii). Zároveň je oprávnění ke vstupu podle § 83c v trestním řádu ponecháno. Vztahuje se na všechny policejní orgány, tedy nejen na policii, ale také například zpravodajskou službu, vězňanskou službu a justiční stráž, celní orgán, inspekci ministerstva vnitra i vojenskou policii.

Jiným uzavřeným prostorem se nerozumí pouze jiné nebytové prostory, provozovny apod., ale mohou to být také např. automobily a jiné dopravní prostředky.

Ustanovení nechrání pouze životy a zdraví osob, ale také například zvířata, která jsou v prostoru uzavřena a hrozí jim smrt nebo vážná újma na zdraví.

§ 41 Vstup do firemní provozovny

Toto obecné ustanovení umožňuje policii vstupovat do provozoven a je prakticky nezávislé na § 20d zákona o policii. Zákon stanoví policii vstupovat nejen do prostor přístupných pro zákazníky ale do všech prostor, u kterých lze předpokládat, že se v nich zdržují fyzické osoby a to i po skončení provozní doby. Zákon tak umožňuje vstup i do skladů, kuchyní a jiných prostor, kam dříve nebylo možné vstoupit. Jedná se o významný nástroj Policie České republiky v boji proti extremismu. Tímto ustanovením nejsou dotčeny podmínky, za kterých lze vstupovat do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek podle zákona o policii, ale rovněž i podle trestního řádu.

§ 42 Zastavení a prohlídka dopravního prostředku

V tomto ustanovení jsou komplexně upravena pravidla pro provádění prohlídek dopravních prostředků, která byla dosud upravena rozdílnými částmi stávajícího zákona o policii (§ 18, § 20b a § 20e).

Jsou zde obsaženy podmínky prohlídky dopravních prostředků za účelem pátrání po vyjmenovaných osobách a v nichž navíc doplněna možnost prohlídky také v případech podezření, že se jedná o osobu pobývající na neoprávněném území a v případě podezření, že pomocí dopravního prostředku nebo na dopravním prostředku byl spáchán trestný čin.

Při zajištění bezpečnosti prostředků veřejné hromadné dopravy před útoky na jejich provoz a na bezpečnost cestujících má policista oprávnění k prohlídce ve kterých prostředcích veřejné hromadné dopravy (autobus, trolejbus, tramvají, vlak, pozemní dráhy, letadel, lodí atd.), osob i zavazadel v nich se nacházejících v případě, že bude mít

d vodné podez ení, fle nalezne nebezpe nou v c (nástrařný výbu-ný systém, chemické látky apod.).

Policista je oprávn n za ú elem provedení prohlídky dopravní prost edek otev ít nebo jiným zp sobem si do n j zjednat p ístup, v p ípad nutnosti i za pouřítí síly.

§ 43 Oprávn ní zakázat vstup na ur ená místa

V podstat odpovídá p vodnímu zn ní § 20 zákona o policii. Ustanovení je dopln no v odst. 1 písm. c) - o oprávn ní policisty p ikázat osob , aby po ur itou nezbytn nutnou dobu setrvala na ur eném míst , pokud hrozí závařné ohroření řivota nebo zdraví. Reaguje tak na situace, jeřl mohou nastat (nap . únik jedovatého plynu nebo jiné chemické látky, zásah proti nebezpe ným ozbrojeným pachatel m), kdy je nutné nap . p ikázat osobám, aby nevycházely z domu.

§ 51 ařl § 58 Pouřítí donucovacích prost edk a zbran

V obecném ustanovení je dána povinnost pouřívat pouze donucovací prost edky a zbra , k jejichřl pouřívání byl policista vycvi en. Vzhledem k tomu, fle řifl policejní slufby a útvary v souladu s novou koncepcí zákon nevyjmenovává, není v n m p evzato rozli-ování donucovacích prost edk a zbraní na speciální a ostatní (nov byly spojeny donucovací a speciální donucovací prost edky). Donucovací prost edky byly dopln ny o do asn zneschop ující nebo paralyzující prost edky.

Zákon zp es uje, fle donucovací prost edek se pouřívá p i napln ní zákonného řvodu, aniřl by bylo stanoveno, proti komu nebo emu je tohoto prost edku uřlito.

Nov jsou donucovací prost edky dopln ny v souladu s technickým rozvojem o prost edky, které jsou schopny do asn pachatele zneschopnit, aniřl by zp sobovaly trvalé následky ři zran ní. Jde o elektrické paralyzéry. Ve smyslu § 53 odst. 4 lze elektrický donucovací prost edek pouřít, pokud by pouřítí jiného donucovacího prost edku zjevn nebylo dostate né k dosaření ú elu sledovaného zákonem. Dále jde o ř zné druhy obu-k , tonř, teleskopických obu-k apod., které byly v minulosti řazeny pod termín obu-ek extenzivním a funk ním výkladem pojmu. Nov je vymezení t chto prost edk v řájmu vy-ří jistoty zp esn no.

Také jde především o prostředky, které jsou díky své konstrukci sice zázeny mezi stelné zbraně podle zákona o zbraních a stelivu, avak svými úinky se řadí mezi nesmrtící. Jde o ti prostředky, které jsou řiroce uřívány evropskými policejními sbory jako donucovací prostředek především k pacifikaci pachatel násilných trestných činů, intoxikovaných i chladnou zbraní ozbrojených pachatelů. Jedná se o flashbal, vystelova e síť a taser.

Nově jsou mezi donucovacími prostředky, kromě výše uvedených do asně zneschopujících stelných zbraní, zázeny i vytlaování a zahrazení cesty vozidlem, vytlaování řítím a prostředky k zamezení prostorové orientace (např. zatmavené lyflaské brýle, káp). Vytlaování vozidlem neznamená vytlaování jiného vozidla. Jde o t řiké transportéry s pletivem na vytlaování uříváného zejména k vytlaování osob. Vytlaování jiného vozidla např. z vozovky, spadá do § 52 písmene f) zákona o policii.

Vřechny tyto prostředky byly v praxi pouřívány buř na základě extenzivní interpretace zákonných ustanovení, nebo v obecném režimu krajní nouze. V zájmu vyří právní jistoty jsou tyto prostředky vyřívány v bezpečnostní praxi nově výslovně uvedeny v zákoně a jejich pouřívání je tak pod řízeno obecnými pravidly vztahujícími se na pouřívání donucovacích prostředků.

Donucovací prostředek a zbraň mohou při jejich pouřítí vést ke zranění, a proto zákon ukládá povinnost poskytnout nezbytnou pomoc, vyrozumět nad řízeného, pouřítí zaznamenat, včetně vyrozumění příslušného státního zástupce. Zákon zachovává i možnost výjimek z pouřítí donucovacích prostředků v případech, kdy toto není přijatelné, např. v k osoby, zjevná tělesná vada nebo choroba.

§ 59 Zákrok pod jednotným velením

Odpovědnost za pouřítí donucovacího prostředku nebo zbraně je v zákoně primárně vázána na konkrétního policistu. Pouze v případech zákroku pod jednotným velením přechází tato odpovědnost na velícího policistu.

§ 61 Podání vysv tlení

Úprava problematiky podání vysv tlení je nov , oproti stávajícímu zákonu o policii, roz-í ena (na základ zku-eností z praxe) o možnost pofladovat vysv tlení i od osoby, která m fle p isp t k objasn ní skute ností d leflitých pro odhalení trestného inu a jeho pachatele (odst. 1 písm. a), nebude jifl tedy nutné postupovat podle § 158 odst. 3 trestního ádu, zahajovat úkony trestního ízení a poté odkládat v c. Zákon ukládá sepsání ú edního záznamu o podání vysv tlení bez zbyte ného odkladu. P ítom není rozhodné, zda se osoba dostaví k podání vysv tlení dobrovoln nebo je p edvedena.

§ 63 afl § 64 Prokázání totofnosti

Úprava prokázání totofnosti je v novém zákonu o policii podrobn j-í a p esn j-í. Je roz-í ena o situace, které p inesly zku-enosti z bezpe nostní praxe viz. § 63 odst. 2 písm. b), c), f), j), k) a l). V odst. 2 písm. k) je explicitn vyjád eno, fle zji-t né údaje je možno p edat osob , která o prokázání pofládala. V § 63 odst. 4 je upravena možnost a sou asn í povinnost vyuffít v-ech dostupných evidencí, dále je zde nov umofn no provád t tzv. bukální st ry.

Afl na formula ní zm ny je z bývalého zákona o policii p evzata úprava možnosti p edvést osoby v souvislosti se zji-ováním jejich totofnosti. Prokazování totofnosti má p edev-ím preventivní charakter a jeho smyslem je p edcházet trestné innosti.

Nov je detailn popsán postup policisty v p ípad , fle prokázáním totofnosti zjistí osobu poh e-ovanou. Ve smyslu ustanovení § 63 odst. 6 se v p ípad zji-t ní osoby poh e-ované vyrozumívá ten, kdo poh e-ování oznámil, se souhlasem poh e-ované osoby.

Vzhledem k t mto skute nostem a s ohledem na legislativní ekonomii bude podán návrh na zru-ení stávajícího Závazného pokynu policejního prezidenta . 61/2003 k postupu p íslu-ník Policie eské republiky p í vyuffívání oprávn ní pofladovat prokázání totofnosti.

§ 68 Pátrání po osobách a v cech

Tato dleflitá innost policie nem la v p edchozím zákon samostatnou úpravu, která je vzhledem k jejímu významu nezbytná. Nová úprava stanoví povinnost policie pátrat po osobách a v cech a uvádí jednotlivá související oprávn ní. Policie je po zahájení pátrání oprávn na fládat poskytnutí provozních a lokaliza ních údaj (odst. 2), dat o pouflití elektronických platebních prost edk (odst. 3 písm. a) a informací o poskytnutí zdravotní pé e (odst. 3 písm. b). Odstavec 5 je roz-í en pro ú ely pátrání po hledané a poh e-ované osob .

Poskytnuté informace bu slouflí k nalezení osoby, která je d leflitá pro státní orgán (nap . má být zat ena), nebo slouflí k nalezení osoby, která se poh e-uje a je d vodná obava, fle je v ohroflení flivota i zdraví (nap . ztracené d ti).

§ 89 afl § 94 Mezinárodní spolupráce

Právní úprava mezinárodní policejní spolupráce navazuje na úpravu podle bývalého zákona o policii, nové je ustanovení § 94, kterým je umofln no p edávat vybraným subjekt m utajované informace i bez souhlasu Národního bezpe nostního ú adu.

§ 110 Ustanovení § 110 zakládá nové oprávn ní policie drfllet, nosit a jinak pouflívat zbran bez limitace. Obdobné platí i pro bezpe nostní materiál podle zvlá-tního zákona. Tato úprava je nezbytným p edpokladem pro efektivní pln ní úkol policie.

Ú inností nového zákona o Policii eské republiky se m ní i zákon o právu shromafl ovacím. Zákon se novelizuje v len ním p vodního § 46 zákona o Policii eské republiky do ustanovení upravujícího rozpou-t ní shromáfl ní. Tato drobná úprava vychází ze snahy o zp ehledn ní nového zákona o Policii eské republiky.

§ 7 odst. 4 - Ú astníci shromáfl ní nesm jí mít obli ej zakrytý zp sobem zt flujícím nebo znemofl ujícím jejich identifikaci. V opa ném p ípad se dopou-t jí p estupku (viz zm n ný § 14 odst. 2, písm. d)).

V § 12 se dopl ují odstavce 7 a 8, které zn jí:

(7) Zákrok sm ující k rozpou-t ní provádí policejní útvar na základ rozhodnutí zástupce ú adu; bez tohoto rozhodnutí m fle provést tento zákrok p íslu-ník Policie

eské republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6 (pozn.: zástupce úřadu není přítomen nebo úřadníci páchají trestnou činnost a jinak nelze sjednat nápravu).

(8) Jestliže byl zákrok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyrozumí úřad o provedeném zákroku.

4.2 Změny v organizaci Policie České republiky

Od 1.1.2009 došlo v rámci reformy Policie České republiky k 1. zásadní změně v její organizaci u útvarů s územně vymezenou působností.

Byla zrušena bývalá Okresní ředitelství a místo nich vznikly *Územní odbory*. Na území bývalých Okresních ředitelství jsou nyní dva Územní odbory:

- Územní odbor vnější služby,
- Územní odbor služby kriminální policie a vyšetřování.

Oba dva výše uvedené odbory mají za stávajícího stavu svého vedoucího, který odpovídá za chod a činnost svého odboru a svých podřízených pracovníků, oba dva vedoucí jsou postaveni na stejné úrovni.

Od 1.1.2010 došlo dále v rámci reformy Policie České republiky k 2. zásadní změně v její organizaci u útvarů s územně vymezenou působností.

Byly zrušeny dosavadní Správy krajů (krajské správy), a bylo nově zřízeno 14 krajských ředitelství Policie České republiky.

4.3 Změny organizace a činnosti PJ a SPJ

PJ a SPJ plní úkoly v souladu se Závazným pokynem policejního prezidenta . 10/2009 o zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti. Při své činnosti se PJ a SPJ řídí bezpečnostními typovými plány, pokyny krizových štábů nebo plní úkoly v rámci Integrovaného záchranného systému. Pro zabezpečení akceschopnosti může být SPJ použita k posílení přímého výkonu služby pořádkové policie. Posilování výkonu služby se provádí na základě vyhodnocení aktuální bezpečnostní situace v teritoriu.

SPJ Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy a SPJ Krajského ředitelství Jihomoravského kraje spolupracují s ostatními PJ krajských ředitelství policie zajišťují veřejný pořádek a bezpečnost nejen ve výše zmíněných krajích, ale i na celém území České republiky.

V současné době působí na území České republiky dvě SPJ:

- SPJ Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy,
- SPJ Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje.

Na ostatních krajských ředitelstvích policie působí PJ, které se skládají z policistů zařazených převážně na územních odborech těchto ředitelství:

- PJ Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy,
- PJ Krajského ředitelství policie Středočeského kraje,
- PJ Krajského ředitelství policie Západočeského kraje,
- PJ Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje,
- PJ Krajského ředitelství policie Východočeského kraje,
- PJ Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje,
- PJ Krajského ředitelství policie Středočeského kraje.

Dislokace těchto jednotlivých organizačních článků je totožné s územním uspořádáním Policie České republiky, které bylo platné do 31. 12. 2009.

Vinnosti SPJ a PJ jsou dle interních aktů Policie České republiky následující rozdíly:

SPJ:

- É koncentrace policejních sil a prostředků v jednom místě,
- É vysoce profesionální výcvik členů SPJ a úzká spolupráce s dalšími policejními složkami (SKPV, SCP apod.),
- É spolupráce s místními soudy při rizikových soudních jednáních,
- É spolupráce s mimoresortními organizacemi při zajištění kulturních a společenských akcí (např. riziková sportovní utkání, shromáždění a pochody s předpokládanými projevy extremismu, velké koncerty apod.),
- É spolupráce s českou národní bankou při pivození cenin,
- É spolupráce s dalšími subjekty (např. fidejvisecká obec) při ochraně vytipovaných objektů.

PJ:

- É členové PJ vykonávají vinnosti dle závazného pokynu policejního prezidenta nad rámec své pracovní vinnosti, nebo jsou zpravidla zařazeni na obvodních odděleních a odděleních hlídkové služby Policie České republiky a zpravidla nad rámec pracovní doby,
- É dislokace členů a techniky není v jednom místě,
- É nelze zajistit pravidelný výcvik všech členů PJ,
- É spolupráce s dalšími policejními složkami je navozena pouze ad hoc při konkrétních akcích.

V níže uvedených tabulkách jsou uvedeny počty nasazení poádkových jednotek dle jednotlivých krajských ředitelství policie a vynaložené finanční náklady Policie České republiky s nimi související. Jedná se o porovnání dat za rok 2008 a první polovinu roku 2009.

Tabulka 1: Počet nasazení PJ a SPJ K P hlavního města Prahy r. 2008 a 2009

K P hl. m. Prahy	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	4 279	1 908
Počet nasazených policistů PJ	45 037	20 372
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	0	1
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	0	50

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 2: Počet nasazení PJ K P Středoevropského kraje r. 2008 a 2009

K P Středoevropského kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	23	9
Počet nasazených policistů PJ	1930	810
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	0	1
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	0	15

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 3: Počet nasazení PJ K P Jihoevropského kraje r. 2008 a 2009

K P Jihoevropského kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	8	10
Počet nasazených policistů PJ	547	1121
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	0	3
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	0	400

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 4: Počet nasazení PJ K P Západo českého kraje r. 2008 a 2009

K P Západo českého kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	43	20
Počet nasazených policistů PJ	2200	1600
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	2	1
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	1800	500

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 5: Počet nasazení PJ K P Severo českého kraje r. 2008 a 2009

K P Severo českého kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	18	23
Počet nasazených policistů PJ	3360	3047
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	1	2
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	438	880

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 6: Počet nasazení PJ K P Východo českého kraje r. 2008 a 2009

K P Východo českého kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	16	12
Počet nasazených policistů PJ	660	600
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	0	0
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	0	0

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 7: Počet nasazení PJ K P Jihomoravského kraje r. 2008 a 2009

K P Jihomoravského kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	23	218
Počet nasazených policistů PJ	2470	5736
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	2	3
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	250	350

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 8: Počet nasazení PJ K P Severomoravského kraje r. 2008 a 2009

K P Severomoravského kraje	rok 2008	1. pololetí 2009
Počet všech realizovaných bezpečnostních opatření	30	28
Počet nasazených policistů PJ	1750	2450
Počet bezpečnostních opatření, v rámci kterých byli nasazeni policisté PJ (SPJ) jiných K P	1	2
Počet nasazených policistů PJ (SPJ) jiných K P	150	400

Zdroj: Policie České republiky

Tabulka 9: Vyššení finančních nákladů (za všechna K P) r. 2008 a 2009

	rok 2008	rok 2009 (do 15.5.)
Počet provedených opatření	436	231
Počet nasazených policistů a obanských zaměstnanců	37 073	22 958
Počet zraněných policistů se vzniklou PN	5	4
Tržba na výstroji policistů	28 902,- Kč	40 000,- Kč
Mzdové prostředky - policisté	70 690 857,- Kč	60 855 591,- Kč
- obanskými zaměstnanci	1 426 329,- Kč	2 363 004,- Kč
Spotřeba PHM	1 818 172,- Kč	1 159 798,- Kč

Zdroj: Policie České republiky

5. DISKUZE

Účinností nového zákona o policii byla zlepšena jeho systematika. Do nové právní úpravy byla převzata některá ustanovení zákona 283/1991 Sb., která se v praxi osvědčila a byla provedena některá výkladová zprávy.

Je zcela zřejmé a lze konstatovat, že výše uvedené změny ovlivnily činnost Policie České republiky především mimo řádných událostí, a to v pozitivním smyslu.

Z výše uvedených změn mají zásadní dopady na činnost zejména služby poádkové policie:

- možnost účinnější spolupráce při plnění úkolů v souvislosti s možnými teroristickými útoky o např. rušení elektronického provozu a odstranění nebezpečných věcí,
- rozšíření a zvýšení kvality spolupráce s fyzickými a právníckými osobami (např. uzavírání koordinací dohod, prevence kriminality, vzdělávací aktivity, besedy a přednášky na kolech a jiných zařízeních), provázanost na integrovaný záchranný systém,
- zavedením nových druhů donucovacích prostředků dojde k snížení počtu případů použití zbraní proti osobám a zvýšení ochrany života (např. použití TASERU a jiných dočasně zneschopujících prostředků),
- rozšíření oprávnění ke vstupu do obydlí, jiných prostor, na pozemek a do provozů (vstup bez souhlasu, vstup do částí nepřístupných veřejnosti).

Nikdy však není a nebude vě dokonalé, proto je nutné, se neustále zabývat touto problematikou, sledovat její nové trendy a na tyto příznaky reagovat.

Je tedy potřebné získávat zkušenosti dalšími studii a vstřebáváním poznatků ze zahraničí. Takto získané v domoví porovnat se současným stavem, provést jejich analýzu, a jestliže by mohly přispět ke zlepšení současného stavu, pokusit se je prosadit,

seznámit s nimi kompetentní osoby, které se mohou zasadit o jejich implementaci do praxe.

5.1 Navržení vlastních legislativních změn

Dále tedy navrhuji tyto další legislativní změny, kterými by se dále mohly upravit současně podmínky pro činnost Policie České republiky při řešení mimořádných událostí:

Od 1.1.2009 byla v rámci reformy Policie České republiky zrušena bývalá Okresní editelství a místo nich vznikly:

- Územní odbor vnější služby,
- Územní odbor služby kriminální policie a vyšetřování.

Oba dva výše uvedené odbory mají za stávajícího stavu svého vedoucího, který odpovídá za chod a činnost svého odboru a svých podřízených pracovníků, oba dva vedoucí jsou postaveni na stejnou úroveň. V případě zásadních strategických a taktických rozhodnutí se musí mezi sebou dohodnout, jakým způsobem bude postupováno. Další nevýhodou tohoto stavu je ta skutečnost, že není přesně vymezena osoba, která bude na svém území odpovídat za spolupráci s ostatními státními orgány a dalšími subjekty. Jde tedy o dvě sobě rovné osoby, které odpovídají za bezpečnostní situaci na svém územním celku, za spolupráci s dalšími subjekty.

Z těchto důvodů **navrhuji legislativní změnu ustanovení pouze jednoho vedoucího územního odboru**, který bude plně odpovědný za chod a činnost Policie České republiky na svém území s tím, že druhý vedoucí bude jeho zástupcem, který v době jeho nepřítomnosti přebírá veškeré jeho pravomoci a povinnosti související s řízením útvar Policie České republiky. Takto ustanovený vedoucí územního odboru bude přímo podřízen editeli Krajského editelství policie, ve kterém se územní odbor nachází. Tato změna by měla mít vliv na rozhodování, na přesně vymezené a dané

služební postupy v činnosti územních odborů Policie České republiky, transparentnost při nakládání s finančními prostředky a zajištění vnitřní bezpečnosti a pořádku. Jako dlouholetý policista mohu potvrdit, že bez přesného stanoveného a vymezeného velení nemůže žádný ozbrojený sbor nebo složka začít vykonávat svou činnost, pro kterou byly zřízeny.

Z toho bych si myslím, že výše navržená legislativní změna by měla značný vliv na zkvalitnění práce Policie České republiky na územních odborech, což by přispělo ke zlepšení bezpečnostní situace na celém území České republiky.

Od stejného data došlo ke zrušení Správ kraj (krajských správ), a bylo nově zřízeno 14 krajských ředitelství Policie České republiky. Touto změnou bylo reagováno na současný stav teritorií vyříděných územních samosprávných celků. Nové uspořádání útvarů Policie České republiky s územně vymezenou působností v současné době odpovídá územní působnosti vyříděných územních samosprávných celků a dává jim možnost bezproblémové a plné spolupráce s ostatními subjekty veřejné a státní správy. Z tohoto hlediska jde o správný krok vzhledem k mezirezortní spolupráci a ke kvalitnější koordinaci složek Integrovaného záchranného systému. Z mého hlediska však tato změna přinesla pro Policii České republiky jeden podstatný a neopohleditelný problém. Krajská ředitelství se dnem účinnosti této změny nekomunikují s justičními orgány. Krajské soudy a krajská státní zastupitelství jsou pouze v osmi bývalých krajích a tím je podstatně ztížena spolupráce v trestním řízení. Výše uvedený problém se musí negativně promítnout i do oblasti řešení mimořádných událostí, ať již přímo, nebo nepřímo. Nastalou situaci vyhodnocuji z tohoto hlediska jako nekonceptní.

Její řešení spatuji pouze v **navržení zásadní legislativní změny, dislokace krajských justičních orgánů přispějí k uspořádání útvarů Policie České republiky a územní působnosti vyříděných územních samosprávných celků**.

Skutečnost se však také dotýká okresních soudů a okresních státních zastupitelství. Ty sice komunikují s územními odbory Policie České republiky, ale což se týká jejich vztahu ke krajským soudům a státním zastupitelstvím, tak tyto opatření nejsou

totofině. Jako příklad bych chtěl uvést například Okresní státní zastupitelství v Pardubicích, které má jako své partnery Územní odbor Policie České republiky v Pardubicích a Krajské editelství policie Pardubického kraje, ale souasně je podřízeno Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové, jelikož v Pardubickém kraji krajské zastupitelství prostě není. Ten samý příklad je Okresní soud v Pardubicích.

Jak je výše vysvětleno, jedná se o velmi potěbnou a citlivou změnu, která je však v současné době pravděpodobně bohužel prakticky neřešitelná.

Policie České republiky má jako hlavní cíl optimálně stabilizovat bezpečnostní situaci na území České republiky. Vyuffívání poádkových jednotek (dále jen PJ) na bezpečnostních opatřeních je stále rostoucí a navýšení jejich počtu a jejich profesionalizace by měla být přínosem.

Náklady vynaložené Policií České republiky na realizaci 436 bezpečnostních opatření v roce 2008 byly vyšší zhruba na 74 milion Kč. Do 15. 5. 2009 pak bylo vynaloženo na realizaci 231 bezpečnostního opatření zhruba 64 milion Kč.

Porovnáním výsledků lze tedy jednoznačně konstatovat, že celkový počet prováděných opatření při hromadných akcích a celkový počet nasazených policistů při těchto opatřeních vykazuje vzrůstající tendenci, to s sebou přináší i celkově vyšší nároky na materiální zabezpečení a mzdové prostředky policistů.

Z tohoto důvodu bych **navrhl legislativní změnu** týkající se navýšení počtu PJ a to tak, *že by měla být zřízeny další organizační linky Stálé poádkové jednotky (dále jen SPJ) při vytípaných krajských editelstvích policie.*

Jejich zřízením by umožnilo optimálně stabilizovat bezpečnostní situaci v České republice, jelikož naruování ve ejného poádku se čím dál více projevuje na vysoce organizované a profesionální úrovni. Je tedy zapotřebí tento stav eliminovat nasazením profesionálních jednotek a dokonalejších prostředků. O této změně se již jedná na policejním prezidiu a připravuje se nová koncepce těchto specializovaných policejních útvarů.

Zřízením nových SPJ by došlo ke zvýšení počtu profesionálně vycvičených a materiálně na úrovni vybavených policistů, kteří by byli schopni adekvátně v mezích

zákon reagovat na bezpečnostní situaci, což by bylo v souladu se strategií vlády České republiky v boji proti extremismu, který je vnímán jako prioritou vlády, tak i Ministerstva vnitra České republiky a Policie České republiky. Zcela nepochybně by došlo i k úspore finančních prostředků a k ochraně životů a zdraví zasahujících policistů, rozložení poádkových sil na území České republiky by bylo dostatečné k plnění úkolů Policie České republiky v potřebném rozsahu, čímž by mohlo dojít k naplnění výše uvedeného cíle.

Významným nástrojem z hlediska boje proti extremismu je i zákon č. 484/2008 Sb., kterým se změnil zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Přesné vytýčení povinností a odpovídající kategorizace postupů a jejich postihů je dobrým preventivním opatřením nejen proti extremismu ale komplexně i při obecných nepokojích ve všech formách.

V této souvislosti bych **navrhl další legislativní změnu** a to *zákaz nošení dlouhých útočných noží, mačet a plynových zbraní. Zákaz nošení dlouhých útočných noží a mačet je již praktikován v sousedním Rakousku.*

Tímto opatřením by se podstatně snížilo riziko napadení a zranění zasahujících příslušníků Policie České republiky, dalších pracovníků složek Integrovaného záchranného systému a dále všech osob vyskytujících se v okolí dění mimo žádné události. Tato legislativní změna by uplatněna byla své uplatnění nejen ve výše uvedených případech ale i v běžném životě všech slušných občanů České republiky.

V poslední době se množí případy, kdy dochází k napadání pracovníků Integrovaného záchranného systému, a to jak verbálně, tak v podobě fyzických útoků, kdy jsou výrazným způsobem ohrožovány životy a zdraví zasahujících pracovníků. Dále dochází ke krádežím jejich výstroje, výzbroje a technického zabezpečení. Jedná se o fenomén, jehož společenská nebezpečnost je velmi vysoká a zcela zásadním způsobem ovlivňuje činnost Integrovaného záchranného systému. Alarmující je především rostoucí počet útoků na záchranáře, zejména na lékaře záchranné služby, kteří nemají ze zákona statut veřejného činitele. Novelou trestního zákona je sice útok speciálně na záchranáře považován za zvláštní okolnost, za kterou bude moci soud uložit vyšší trest. Nejsou však nastaveny konkrétní sazby trestů. Soudy mohou takové

útoky hodnotit jako přítomnou okolnost, což znamená, že se při rozhodování o výši trestu mohou přiklonit k jeho horní hranici.

K řešení tohoto problému bych **navrhl další legislativní změny:**

1. přiznat v-ěm zasahujícím pracovníkům Integrovaného záchranného systému statut veřejného činitele

2. přesně vymezit sazby trestního postihu v případě jejich napadení

Postih viníků by měl být v těchto případech rychlý a tvrdý. Tato opatření by měla přispět k výchově lidí, kteří v životě, kteří neváhají riskovat, aby zachránily životy a zdraví jiných osob.

Výše navrhované změny by podle mého názoru mohly přispět ke z kvalitní výkonu služby nejen příslušníkům Policie České republiky ale i ostatních osob podílejících se na činnosti Integrovaného záchranného systému, což by se mělo pozitivně promítnout v rámci problematiky ochrany obyvatelstva do života nás všech.

6. ZÁVĚR

Jak jsem již uvedl v úvodu, hlavním cílem mé práce bylo vymezení změn týkajících se činnosti Policie České republiky při řešení mimořádných událostí v souvislosti s úpravou zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a navržení vlastních legislativních změn, které vymezí další potřebné pravomoci Policie České republiky a přispějí ke z kvalitnější činnosti při řešení mimořádných bezpečnostních akcí souvisejících s hromadnými společenskými vystoupeními, problematikou extremismu, terorismu a občanských nepokojů. Součástí práce měla ověřit předem stanovenou hypotézu, že Policie České republiky jako jedna ze základních složek Integrovaného záchranného systému prochází výraznými změnami, které mění její postupy při řešení mimořádných událostí. Pro pochopení jednotlivých pojmů byla zpracována základní charakteristika Integrovaného záchranného systému se zaměřením na Policii České republiky, vymezeny základní pojmy krizového řízení a legislativy v oblasti vnitřní bezpečnosti a ve stejném pořádku, dále byly zmapovány změny v organizační struktuře Policie České republiky a popsána její činnost v rámci Integrovaného záchranného systému. Jak již bylo konstatováno v diskuzi, srovnáním těchto aspektů bylo zjištěno, že je zcela zřejmé a lze uvést, že výše popsané změny ovlivnily činnost Policie České republiky při řešení mimořádných událostí, a to v pozitivním smyslu. Ovšem považuji za nutné poznamenat, že je zapotřebí stále reagovat na vývoj nastalé bezpečnostní situace a z tohoto důvodu i přizpůsobovat nové legislativní návrhy, které upravují činnost zainteresovaných složek.

Návrhy právní úpravy *de lege ferenda* byly především zaměřeny na změny, které by mohly při jejich případné implementaci do zákonných norem usnadnit činnost pracovníků všech složek Integrovaného záchranného systému v jejich náročné práci, kterou si vybrali za své životní poslání a vykonávají ji ve prospěch klidného, bezpečného života občanů České republiky.

Navrhované změny právní úpravy by měly přispět k daleko efektivnějšímu využití sil a prostředků Integrovaného záchranného systému a k ochraně životů a zdraví pracovníků, podílejících se na jeho bezchybném chodu.

Závěrem lze konstatovat, že Policie České republiky, jako jedna ze základních složek Integrovaného záchranného systému prochází výraznými změnami, které mění její postupy při řešení mimořádných událostí, tedy předpokládaná hypotéza byla potvrzena.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. [2010-03-07]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/hasicsky-zachranny-sbor-cr-392928.aspx>>.

2. HORÁK, R. a kol. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2004. 407 s. ISBN 80-7201-471-4.

3. CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde Praha, a.s., 2001. 5 s. ISBN 80-7201-265-7.

4. *Národní kontaktní bod pro terorismus-Policie České republiky*, útvary Policie České republiky, UOOZ SKPV [online]. [2010-04-05].

Dostupné z:

<<http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

5. NEMEC, M. *Organizovaný zločin*, 1. vydání, Praha: Naše vojsko, 1995. 93 s. ISBN 80-206-0472-3

6. *Nová policejní filozofie pro boj s extremismem*, Výčet preventivních aktivit [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [2010-04-05].

Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/vycet-preventivnich-aktivit.aspx>>.

7. *Občanské nepokoje-Katastrofy Info*, [online]. [2010-04-05]. Dostupné z: <<http://katastrofy.info/obcanske-nepokoje.html>>.

8. Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje č. 35/2009, kterým se zřizují poádková jednotka a antikonfliktní tým Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.

9. SOUŠEK, V. Š ŠTÁVOVÁ, E. Š LINHART, M. a kol. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, krizové řízení*, Praha: Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky, 2005. [2009-11-25].

Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/ministerstvo/obp.html>>.

10. *Strategie boje proti extremismu*, (online) Praha: Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky, 2009. [2009-11-26] Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-boje-proti-extremismu.aspx>>.

11. TĚNOVSKÝ, M. Š ADAMEC, V. *Základy krizového managementu*. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. 102 s. ISBN 80-86634-44-2.

12. TĚNOVSKÝ, M. Š ADAMEC, V. Š HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. 157 s. ISBN 80-86634-55-8.

13. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor bezpečnostní politiky. 2004. [2010-03-05].

Dostupné z:

<http://www.krizoverizeni.cz/portal/page/portal/ISKR/PORTLET_DOKUMENTACE/TERMINOLOGIE/terminslov.pdf>.

14. Vyhláška č. 434/1992 Sb., *o zdravotnické záchranné službě*, ve znění pozdějších předpisů. Provádí právní předpis k zákonu č. 20/1966 Sb., *o péči o zdraví lidu*, ve znění pozdějších předpisů.

15. *Výkladový slovník krizového řízení a obrany státu: Bezpečnostní strategie státu* [online]. Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky. [2010-03-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/slovník/slovicka/15_odbor_info.html>.
16. Zákon č. 238/2000 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky* a o změnách v některých zákonech – část první Hasičský záchranný sbor České republiky, Hlava I Organizace, řízení a úkoly Hasičského záchranného sboru České republiky, § 1.
17. Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému* a o změnách v některých zákonech – část první, Hlava I Základní ustanovení, § 1 Písm. t úpravy.
18. Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení* a o změnách v některých zákonech (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., 127/2005 Sb., 112/2006 Sb.,
19. Zákon č. 283/1991 Sb., *o Policii České republiky*, ve znění dle pozdějších změn a doplnění.
20. Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky*, ve znění dle pozdějších změn a doplnění.
21. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.
22. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb., o zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.
23. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 154/2003, kterým se stanoví postup při organizování, organizaci, činnosti a zabezpečení pořádkových jednotek Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

8. KLÍČOVÁ SLOVA

innost Policie České republiky

Integrovaný záchranný systém

Mimořádná událost

Policie České republiky

Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek

9. P ÍLOHY

P íloha . 1

Grafické vyjádění závažnosti možných ohrožení a nástroj orgán krizového řízení využívaných pro jejich řešení z hlediska stávající legislativy

P íloha . 2

Hlavní oblasti zajištění bezpečnosti státu

P íloha . 3

Rozpuštění shromáždění, které je oznámeno a které se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu

P íloha . 4

Rozpuštění shromáždění, které není oznámeno

P íloha . 5

Rozpuštění shromáždění, které je zakázáno

P íloha . 6

Fotografie členů Poádkové jednotky Policie České republiky

P íloha . 7

Výstroj a výzbroj policistů Speciální poádkové jednotky

Příloha .1

Grafické vyjádření závažnosti možných ohrožení a nástroj orgán krizového řízení využívaných pro jejich řešení z hlediska stávající legislativy

Příloha .2

Hlavní oblasti zajištění bezpečnosti státu

Hlavní oblasti zajištění bezpečnosti státu

obrana státu - zabezpečení před vnějším ohrožením :

Úsvrchovanosti a územní celistvosti
Úprincipu demokracie a právního státu
Úochrana života a majetku obyvatel

ochrana vnitřního pořádku a bezpečnosti - proti v-ém druhum násilí

Úústavního zřízení státu,
Úvnitřního pořádku
Úobcanských práv a svobod

ochrana obyvatelstva tj. života, zdraví, majetku a životního prostředí před:

Únásledky živelních pohrom
Únásledky antropogenních mimorádných událostí
Úudržení základních funkcí státní správy , společenského a
hospodářského života

ochrana ekonomiky tj. zajištění :

Úfunkčnosti hospodářské a finanční soustavy státu
Úzákladních materiálních potřeb obyvatel a státu při krizových
situacích

**Rozpuštění shromáždění, které je oznámeno a které se podstatně
odchýlilo od oznámeného účelu**

« „Jménem doplnit jméno p íslu-ného ú adu vyzývám svolavatele (- osobu zmocněnou jednat jménem svolavatele) tohoto shromáždění, aby shromáždění neprodleně ukončil.

Pokud na výzvu nikdo nereaguje, následně vyzvat ú astníky :

« „Jménem doplnit jméno p íslu-ného ú adu Vám sděluji, že toto shromáždění je rozpuštěno ve smyslu ustanovení § 12 odst. 5 zákona o právu shromážděním a vyzývám vás, abyste se pokojně rozešli. Dávám rozpuštění, že se toto shromáždění podstatně odchýlilo od oznámeného účelu a sm uje k výzvě :

- popírat a omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, rasu, pohlaví, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a rozdíly nenávnosti a nesnášlivosti z těchto důvodů .

- porušovat ústavu a zákony

- dopouštět se násilí a hrubé neslušnosti

Kdo této výzvy neuposlechne, dopouští se porušení, za jehož spáchání mu hrozí uložení sankce. Současně bude Policie ČR požádána o provedení zákroku sm uujícího k rozpuštění shromáždění.õ

Rozpuštění shromáždění, které není oznámeno

« „Jménem doplnit jméno p íslu-ného ú adu vyzývám svolavatele (- osobu zmocn nou jednat jménem svolavatele) tohoto shromáždění, aby shromáždění neprodlen ukon il.

Pokud na výzvu nikdo nereaguje, následn vyzvat ú astníky:

« „Jménem doplnit jméno p íslu-ného ú adu Vám sd luji, že toto shromáždění je rozpu-t no ve smyslu ustanovení § 12 odst. 3 zákona o právu shromážděvacím a vyzývám vás, abyste se pokojn roze-li. D vodem rozpu-t ní je, že ú el tohoto shromáždění, které nebylo oznámeno, sm ůje k výzv

- popírat a omezovat osobní, politická nebo jiná práva ob an pro jejich národnost, rasu, p vod, politické nebo jiné smý-lení, náboženské vyznání a rozn cování nenávisti a nesná-enlivosti z t chto d vod .

- dopou-t t se násilí a hrubé neslu-nosti

- poru-ovat ústavu a zákony

Kdo této výzvy neuposlechne, dopou-tí se p estupku, za jehož spáchání mu hrozí uložení sankce. Sou asn bude Policie R požádána o provedení zákroku sm ujícího k rozpu-t ní shromáždění.õ

Rozpuštění shromáždění, které je zakázáno

« „Jménem *doplnit jméno p íslu-ného ú adu* vyzývám svolavatele (- osobu zmocněnou jednat jménem svolavatele) tohoto shromáždění, aby shromáždění neprodlen ukončil.»

Pokud na výzvu nikdo nereaguje, následně vyzvat ú astníky :

« „Jménem *doplnit jméno p íslu-ného ú adu* Vám sděluji, že toto shromáždění je rozpuštěno ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 zákona o právu shromážděním a vyzývám vás, abyste se pokojně rozešli. Dávám rozpuštění je, že toto shromáždění bylo rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy zakázáno.

Kdo této výzvy neuposlechne dopouští se přestupku, za jehož spáchání mu hrozí uložení sankce. Současně bude Policie ČR požádána o provedení zákroku směřujícího k rozpuštění shromáždění.»

Příloha . 6

Fotografie člena Poádkové jednotky Policie České republiky

Příloha .7

Výstroj a výzbroj policistů Speciální pořádkové jednotky

SPECIÁLNÍ POŘÁDKOVÁ JEDNOTKA

V době vzniku policejní Speciální pořádkové služby v roce 1995 bylo její vybavení téměř nulové. Dnes mají elitní policisté Speciální pořádkové jednotky (SPJ) výbavu na světové úrovni.

VÝSTROJ

- plynová maska
- ochranná přilba
- protiúderový komplet (chrániče celého těla)
- neprůstřelná vesta
- rukavice
- opasek s osobní zbraní
- osobní hasicí přístroj

VÝZBROJ

- pistole ČZ 75 D Compact
- samopaly
 - Heckler&Koch MP5
 - Heckler&Koch G36 C
- Sa 58 ("Kalašnikov")
- brokovnice FABARM
- ruční vrhač Heckler&Koch H&K-69 (vrhá granáty se slzným plynem)
- distanční paralyzátor TASER X 26
- teleskopický obušek
- nůž UTON

v případě zásahu v oblasti postižené ptací chřipkou speciální ochranné prostředky

zdroj: Policie ČR

ČTK

